

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta**

**ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia siten, että elinkeinoelämän ylläpitämien ammatillisten erikoisoppilaitosten ja peruskoulua vastaavaksi järjestetyn yksityisen koulun käyttökustannuksia varten myönnettävä valtionosuus määräytyisi todellisten kustannusten sijasta laskennallisesti. Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi kaikkien lain soveltamisalaan kuuluvien oppilaitosten toiminnan käynnistysvaiheen rahoitusta koskevat säännökset. Vuoden 1993 alussa uuteen valtionosuusjärjestelmään siirryttäessä maksamatta olleiden ja vuonna 1994 maksuun tulevien valtionosuuksien loppuerien maksamista ehdotetaan lykättäväksi osittain.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi myös steinerpedagogisista erityiskouluista annettua lakia, ulkomailla toimivasta peruskoulua vastaavasta yksityiskoulusta annettua lakia ja Anna Tapion koulusta annettua lakia. Myös

mainittujen koulujen rahoituksessa siirryttäisiin menoperusteisesta järjestelmästä laskennalliseen.

Oppilaan kotikunnan maksuosuuden laskentaperusteet vuonna 1993 alkaneessa koulutuksessa, jota valtion opetusviranomaiset ovat väliaikaisjärjestelyn perusteella ostaneet ammatillisilta oppilaitoksilta, ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan vuonna 1994 alusta voimaan tulevia ammatillisen koulutuksen uusia kotikuntien maksuosuusperusteita.

Lisäksi peruskoululakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että peruskoulua vastaavaksi järjestetyn yksityisen koulun oppilaan kotikunta olisi velvollinen maksamaan koulun ylläpitäjälle osuutensa koulun laskennallisista käyttökustannuksista.

Esitys liittyy valtion vuoden 1994 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 1994 alusta.

## SISÄLLYSLUETTELO

|                                                                                                                       | Sivu |                                                                                                                                                         | Sivu |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ                                                                                       | 1    | 3. Laki ammatillisista oppilaitoksista annetun lain 31 c §:n muuttamisesta ja 31 d §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain 31 d §:n muuttamisesta | 15   |
| YLEISPERUSTELUT                                                                                                       | 3    | 4. Laki steinerpedagogisista erityiskouluista annetun lain muuttamisesta                                                                                | 16   |
| 1. Nykytila                                                                                                           | 3    | 5. Laki ulkomailla toimivasta peruskoulua vastaavasta yksityiskoulusta annetun lain muuttamisesta                                                       | 17   |
| 2. Nykytilan arviointi ja keskeiset ehdotukset                                                                        | 5    | 6. Laki Anna Tapion koulusta annetun lain muuttamisesta                                                                                                 | 18   |
| 3. Esityksen vaikutukset                                                                                              | 6    | 7. Laki lastentarhanopettajaopistoista annetun lain 4 b §:n muuttamisesta                                                                               | 19   |
| 3.1. Taloudelliset vaikutukset                                                                                        | 6    | LIITE                                                                                                                                                   | 20   |
| 3.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset                                                                           | 6    | Rinnakkaistekstit                                                                                                                                       | 20   |
| 4. Asian valmistelu                                                                                                   | 7    | 1. Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta                                                                             | 20   |
| 5. Riippuvuus muista esityksistä                                                                                      | 7    | 2. Laki peruskoululain muuttamisesta                                                                                                                    | 24   |
| YKSITYSKOHTAISET PERUSTELUT                                                                                           | 7    | 3. Laki ammatillisista oppilaitoksista annetun lain 31 c §:n muuttamisesta ja 31 d §:n väliaikaisesta muuttamisesta                                     | 25   |
| 1. Lakiehdotusten perustelut                                                                                          | 7    | 4. Laki steinerpedagogisista erityiskouluista annetun lain muuttamisesta                                                                                | 26   |
| 1.1. Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta                                                                    | 7    | 5. Laki ulkomailla toimivasta peruskoulua vastaavasta yksityiskoulusta annetun lain muuttamisesta                                                       | 28   |
| 1.2. Peruskoululaki                                                                                                   | 9    | 6. Laki Anna Tapion koulusta annetun lain muuttamisesta                                                                                                 | 29   |
| 1.3. Laki ammatillisista oppilaitoksista annetun lain 31 c §:n muuttamisesta ja 31 d §:n väliaikaisesta muuttamisesta | 10   | 7. Laki lastentarhanopettajaopistoista annetun lain 4 b §:n muuttamisesta                                                                               | 32   |
| 1.4. Laki steinerpedagogisista erityiskouluista                                                                       | 10   |                                                                                                                                                         |      |
| 1.5. Laki ulkomailla toimivasta peruskoulua vastaavasta yksityiskoulusta                                              | 10   |                                                                                                                                                         |      |
| 1.6. Laki Anna Tapion koulusta                                                                                        | 11   |                                                                                                                                                         |      |
| 1.7. Laki lastentarhanopettajaopistoista                                                                              | 12   |                                                                                                                                                         |      |
| 2. Tarkemmat säännökset ja määräykset                                                                                 | 12   |                                                                                                                                                         |      |
| 3. Voimaantulo                                                                                                        | 12   |                                                                                                                                                         |      |
| LAKIEHDOTUKSET                                                                                                        | 13   |                                                                                                                                                         |      |
| 1. Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta                                           | 13   |                                                                                                                                                         |      |
| 2. Laki peruskoululain muuttamisesta                                                                                  | 15   |                                                                                                                                                         |      |

## YLEISPERUSTELUT

## 1. Nykytila

Vuoden 1993 alusta voimaan tullut laskennallinen valtionosuusjärjestelmä perustuu kolmeen lakiin: kuntien valtionosuuslakiin (688/92), opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin (705/92) sekä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annettuun lakiin (733/92). Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa, jäljempänä rahoituslaki, säädetään opetus- ja kulttuuritoimintaa varten perustamishankkeisiin ja käyttökustannuksia varten myönnettävästä valtionosuudesta sekä oppilaan kotikunnan maksusuudesta peruskoulun, lukion, iltalukion, ammatillisten oppilaitosten, ammatillisten erityisoppilaitosten ja ammatillista koulutusta järjestävien musiikkioppilaitosten ylläpitäjille.

Eräät rahoituslain soveltamisalaan kuuluvan lainsäädännön nojalla toimivat oppilaitokset jätettiin vuoden 1993 alussa valtionosuusmuutoksen ulkopuolelle. Peruskoulua vastaavaksi järjestetyn yksityisen koulun, vammaisille ammatillista koulutusta järjestävien ammatillisten erityisoppilaitosten ja elinkeinoelämän ylläpitämien ammatillisten erikoisoppilaitosten rahoitus oli vuoden 1993 alusta voimaan tulleen lainsäädännön mukaan tarkoitus muuttaa laskennalliseksi viimeistään vuoden 1996 alusta lukien. Lakia valmisteltaessa lähdettiin siitä, että mainittu ajankohta oli takaraja, johon mennessä laskennallinen rahoitusjärjestelmä tuli näissä oppilaitoksissa ottaa käyttöön. Siihen saakka noudatetaan ennen vuoden 1993 alkua voimassa olleita menoperusteisia rahoitussäännöksiä.

Rahoituslakia on muutettu 26 päivänä heinäkuuta 1993 annetulla lailla (718/93) siten, että ammatilliset erityisoppilaitokset siirtyvät laskennalliseen rahoitusjärjestelmään vuoden 1994 alusta. Erityisoppilaitosten rahoitus määräytyy samojen periaatteiden mukaisesti kuin muissakin ammatillisissa oppilaitoksissa. Näin ollen vuoden 1994 alusta ammatillisista oppilaitoksista ainoastaan ammatillisiin erikoisoppilaitoksiin sovellettaisiin menoperusteista valtionosuusjärjestelmää.

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan muulle ammatilliselle erikoisoppilaitokselle kuin ammatilliseksi erikoisoppilaitokseksi määrätyle kauppaoppilaitokselle myönnetään valtionavustusta 66 prosenttia valtionavustukseen

oikeuttaviin käyttökustannuksiin. Ammatilliseksi erikoisoppilaitokseksi määrätyn kauppaoppilaitoksen ylläpitäjälle myönnetään mainittuihin kustannuksiin valtionavustusta 30-75 prosenttia valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaisesti. Opetusministeriö voi erityisestä syystä määrätä ensiksi mainittujen erikoisoppilaitosten valtionavustusprosentin alemmaksi, ei kuitenkaan pienemmäksi kuin 50 prosenttia. Erikoisoppilaitosten opiskelijoiden kotikunnilla ei ole velvollisuutta osallistua koulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin.

Vanhaa menoperusteista rahoitusjärjestelmää sovelletaan myös peruskoulua vastaavaksi järjestetyissä yksityisissä kouluissa. Peruskoulua vastaavia kouluja on kaksi: Helsingissä toimiva Juutalainen koulu ja Luopioisten kunnassa sijaitseva Anna Tapion koulu, jossa annetaan peruskouluopetuksen lisäksi koti- ja laitostalouden ammatillista opetusta ja siihen liittyvää yleissivistävää opetusta. Juutalaisen koulun toiminta perustuu peruskoululakiin (476/83). Rahoituslain 48 §:n 2 momentin mukaan Juutalaisen koulun valtionapu määräytyy vuoden 1995 loppuun saakka vuoden 1993 alusta kumotun peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista 28 päivänä joulukuuta 1978 annetun lain (1112/78) 19 a §:n mukaan. Anna Tapion koulusta on annettu oma lakinsa, laki Anna Tapion koulusta (1197/88). Siinä säädetään sekä koulun toiminnasta että rahoituksesta.

Anna Tapion koululle myönnetään valtionavustusta oppilaiden kotikuntien kantokysylokkien mukaisesti asetuksella säädettyihin valtionavustukseen oikeuttaviin todellisiin kustannuksiin. Keskimääräinen valtionosuusprosentti on tällä hetkellä 57. Anna Tapion koulun oppilaiden kotikunnilla on lakisääteinen velvollisuus osallistua koulun käyttökustannuksiin. Kotikunnan maksusuus kustakin oppilaasta määrätään oppilaan kotikunnan kantokysylokan mukaisesti oppilasta kohti lasketuista koulun valtionavustukseen oikeuttavista käyttökustannuksista. Mainittuja käyttökustannuksia laskettaessa vähennetään koulun saama valtionavustus ja muut tulot. Juutalaiselle koululle myönnetään valtionapua opettajien ja rehtorien palkoista ja niistä menevistä työnantajan sosiaaliturvamaksuista siinä määrin, että käyttökustannuksiin kohdistuvan valtionavun osuus koulun kustannuksista on suunnilleen

sama kuin se oli vuonna 1978 voimassa olleiden säännösten mukaan. Juutalainen koulu saa tällä hetkellä valtionapua käyttökustannuksiinsa noin 47 prosenttia. Juutalaisen koulun oppilaiden kotikunnille ei ole säädetty velvollisuutta osallistua koulun kustannuksiin.

Valtionosuus määräytyy menoperusteisesti toteutuneiden kustannusten mukaan myös ulkomailla tilapäisesti asuville oppivelvollisille Suomen kansalaisille peruskouluopetusta antavissa ulkomailla toimivissa peruskoulua vastaavissa yksityiskouluissa ja steinerpedagogiikkaan perustuvaa lääkintäpedagogista kasvatus- ja erityisopetusta kehitysvammaisille lapsille antavissa steinerpedagogisissa erityiskouluissa. Koulujen toiminta ja rahoitus perustuvat ensiksi mainitun koulun osalta ulkomailla toimivasta peruskoulua vastaavasta yksityiskoulusta 29 päivänä toukokuuta 1981 annettuun lakiin (379/81) ja viimeksi mainittujen koulujen osalta steinerpedagogisista erityiskouluista 12 päivänä joulukuuta 1986 annettuun lakiin (932/86). Ulkomailla toimivia peruskoulua vastaavia yksityiskouluja on tällä hetkellä 12 ja steinerpedagogisia erityiskouluja kaksi, Marjatta-koulu Helsingissä ja Sylvia-kodin koulu Lahdessa.

Ulkomaankouluille myönnetään voimassa olevan lain mukaan valtionapua enintään 85 prosenttia todellisista hyväksyttävistä opettajien palkkauskustannuksista ja palkkauksen perusteella määräytyvistä lakisääteisistä maksuista. Steinerpedagogisille erityiskouluille myönnetään valtionosuutta oppilaiden kotikuntien kantokäylyluokkien mukaisesti valtionosuuteen oikeuttavista todellisista kustannuksista. Keskimääräinen valtionosuusprosentti on tällä hetkellä 57. Ulkomaankoulujen oppilaiden kotikunnat eivät ole velvollisia osallistumaan kouluista aiheutuviin kustannuksiin. Steinerpedagogisten erityiskoulujen oppilaiden kotikunnat ovat velvollisia maksamaan kouluun osoittamistaan oppilaista maksuosuuden, joka lasketaan siten, että valtionosuuteen oikeuttavasta oppilasta kohti lasketusta käyttökustannuksesta vähennetään koululle maksettava oppilasta kohti laskettu valtionosuus.

Rahoituslain mukaan opetustoimen valtionosuudet lasketaan kuntien kantokäylyluokituksen mukaisena prosenttiosuutena markkamäärästä, joka saadaan siten, että oppilas- tai opetustuntimäärällä kerrotaan oppilasta tai opetustuntia kohden laskettu markkamäärä (yksikköhintojen ja oppilasmäärien perusteella laskettu valtionosuuden laskennallinen peruste

tai yksikköhinta). Valtionosuus lasketaan oppilasta kohden lukuunottamatta kansalaisopistoja ja musiikkioppilaitoksia. Valtionosuuden perusteena on oppilasmäärien laskentapäivän (10.9. tai 10.1.) mukainen oppilasmäärä, jota sovelletaan laskentapäivää edeltäneen heinäkuun tai tammikuun alusta lukien. Myös oppilaiden kotikuntien maksuosuus määräytyy samasta perusteesta ja samojen päivämäärien mukaan kuin valtionosuus. Laissa ei säädetä siitä, miten määräytyy esimerkiksi 1 päivänä heinäkuuta toimintansa aloittaneen oppilaitoksen rahoitus siihen saakka kunnes voidaan soveltaa oppilasmäärien laskentapäivän mukaisia oppilasmäärä- ja kotikuntatietoja. Oppilaitokselle ei myöskään kaikissa tapauksissa ole ennen toiminnan alkamista määrätty valtionosuuden perusteena olevia yksikköhintoja. Toimintansa aloittavien oppilaitosten valtionosuuden laskentaperusteet ovat siten tällä hetkellä epäselvät ja tulkinnanvaraiset.

Laskennallisen valtionosuusjärjestelmän tullessa voimaan vuoden 1993 alussa säädettiin aikaisemmin voimassa olleen lainsäädännön mukaan maksettavaksi tulevia vielä maksamatta olleita valtionosuuksia varten menettely, jonka mukaan maksamatta olleet valtionosuuksien loppuerät voitiin käsitellä ja maksaa summaarisesti ilman valtionaputilitysten yksityiskohtaista tarkastamista. Maksamatta olevat valtionosuudet säädettiin maksettavaksi yhtä suurina erinä viiden vuoden aikana vuosina 1994—1998. Yhdelle vuotuiselle erälle säädettiin maksettavaksi viiden vuoden ajalta kuuden prosentin vuotuinen korko, joka maksetaan vuoden 1998 maksuerän yhteydessä.

Ammatillisista oppilaitoksista annetun lain 31 d §:ää on muutettu 30 päivänä joulukuuta 1992 annetulla lailla (1686/92) väliaikaisesti siten, että valtion opetusviranomaiset (lähinnä lääninhallitukset) voivat valtion talousarvioon otetun määrärahan rajoissa ostaa koulutusta ammatillisilta oppilaitoksilta tai muilta julkisen valvonnan alaisilta oppilaitoksilta. Näin hankittuun ammatilliseen perus- ja jatkokoulutukseen osallistuvan opiskelijan kotikunta on velvollinen suorittamaan valtiolle maksuosuuden, joka lasketaan valtion ammatillisten oppilaitosten keskimääräisten todennäköisten oppilasta kohden laskettujen kustannusten perusteella siten kuin rahoituslaissa valtion ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden kotikuntien maksuosuuksien osalta säädetään. Maksuosuutta määrättäessä ei kuitenkaan oteta huomioon

perustamishankkeista aiheutuvia kustannuksia. Järjestelmä koskee valtion viranomaisten ostamaa koulutusta, joka on aloitettu vuonna 1993.

## 2. Nykytilan arviointi ja keskeiset ehdotukset

Valtionosuusjärjestelmät ovat opetusministeriön hallinnonalalla pääosiltaan laskennallisia. Vuoden 1993 alusta voimaan tulleen valtionosuusuudistuksen ulkopuolelle jäivät sellaiset pääasiassa yksityiset oppilaitokset, joihin ei niiden erityispiirteiden vuoksi voitu suoraan soveltaa lähinnä kunta-valtio suhdetta silmällä pitäen laaditun valtionosuusjärjestelmän laskentaperusteita. Hallituksen esityksessä Eduskunnalle opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta koskevaksi lainsäädännöksi (HE 215/1991 vp) todetaan, että tuolloin uudistuksen ulkopuolelle jääneiden valtionapujärjestelmien uudistamista ja muuttamista pääosin laskennallisiksi valmistellaan.

Valmistelu on tältä osin edennyt siten, että liikunnan koulutuskeskusten valtionosuus muuttui laskennalliseksi vuoden 1993 alusta. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia on muutettu siten, että ammatilliset erityisoppilaitokset tulevat laskennallisen rahoitusjärjestelmän piiriin vuoden 1994 alusta. Eduskunnalle on annettu Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi valtionosuutta saavista kansanopistoista (HE 110/1993 vp) ja Hallituksen esitys Eduskunnalle opintokeskuslaiksi (HE 119/1993 vp). Näissä esityksissä kansanopistojen ja opintokeskusten rahoitusjärjestelmät ehdotetaan muutettavaksi laskennallisiksi vuoden 1994 alusta.

Esityksessä ehdotetaan, että rahoitusjärjestelmien kokonaisuudistusta jatketaan muuttamalla ammatillisten erikoisoppilaitosten, Juutalaisen koulun, Anna Taion koulun, steinerpedagogisten erityiskoulujen ja ulkomailla toimivien peruskoulua vastaavien yksityiskoulujen nykyisin menoperusteiset järjestelmät laskennallisiksi. Mainittujen koulujen rahoitus määräytyisi ehdotuksen mukaan ennalta seuraavaa vuotta varten valtionosuuden laskentaperusteeksi määrättyjen yksikköhintojen perusteella. Yksikköhinnat laskettaisiin ammatillisia erikoisoppilaitoksia lukuunottamatta oppilasta kohden. Ammatillisissa erikoisoppilaitoksissa yksikköhinnat määrättäisiin joko opetustuntia tai opintoviikkoa kohden. Jos oppilaan kotikunta

on lain mukaan velvollinen osallistumaan koulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin, lasketaan kotikunnan maksuosuus esityksen mukaan samasta yksikköhinnasta kuin valtionosuus.

Uudistus merkitsee käytännössä seuraavaa:

1) Valtionosuuden peruste määräytyy ennalta seuraavaa vuotta varten, jolloin oppilaitoksen varainhoitovuoden aikana tekemät päätökset eivät vaikuta valtionosuuden määrään. Tämä on omiaan kannustamaan oppilaitoksia taloudellisuuteen.

2) Oppilaitosten ylläpitäjän varojen käyttöä koskeva päätösvalta lisääntyy, kun valtionosuutta ei erikseen kohdenneta esimerkiksi palkkauskustannuksiin ja muihin kustannuksiin.

3) Valtionosuudet ja kotikuntien maksosuudet on nykyistä helpompaa ennalta arvioida ja budjetoida.

4) Monimutkaisesta ja hallinnollisesti työlästä valtionapujen tilityskäytännöstä voidaan luopua.

5) Oppilaitosten toiminnan hallinnollisesta rahoitusjärjestelmien kautta tapahtuneesta yksityiskohtaisesta ohjaamisesta voidaan luopua.

6) Erilliset julkisen rahoituksen toimeenpanojärjestelmät voidaan yhtenäistää, mikä vähentää hallinnollista työtä keskushallinnossa ja oppilaitoksissa.

Ammatillisille erikoisoppilaitoksille ehdotetaan säädettäväksi kokonaan uudet laskennallisen valtionosuuden perusteet. Muilta osin rahoituksen perusteena olevat yksikköhinnat ehdotetaan määrättäväksi käyttäen hyväksi jo voimassa olevia rahoituslain mukaisia laskennallisia rahoitusperusteita. Juutalaisen koulun yksikköhinta määräytyy ehdotuksen mukaan samalla tavalla kuin peruskoulun yksikköhinta koulun oman oppilasta kohden lasketun opetuksen laskennallisen tuntimäärän eli tuntikehyksen perusteella. Steinerpedagogisille erityiskouluille, ulkomailla toimiville peruskoulua vastaaville yksityiskouluille ja Anna Taion koululle etsitään kullekin oppilaitosryhmälle rahoituslain mukainen vertailuhinta, jota korotetaan oppilaitosten toiminnan erityispiirteiden edellyttämällä tavalla. Oppilaitosten yksikköhinnat ehdotetaan määrättäväksi siten, että oppilaitosten rahoituksessa ei tapahdu olennaisia muutoksia voimassa olevaan tilanteeseen verrattuna. Laskennalliseen rahoitukseen ehdotetaan ulkomaankouluja lukuunottamatta so-

vellettäväksi rahoituslain mukaisia menettelytapoja.

Rahoituslakia ehdotetaan täydennettäväksi toimintansa aloittavan oppilaitoksen rahoitusta koskevalla säännöksellä. Esityksen mukaan toimintansa aloittaneen ja ylläpitämisluvan saaneen uuden oppilaitoksen ylläpitäjälle maksettaisiin rahoituksen ennakkona kuukausittain arvioitua kuukausittaista kokonaisrahoitusta vastaava markkamäärä siihen saakka kunnes oppilaitokselle on voitu määrätä oma rahoituslain mukainen valtionosuuden laskennallinen peruste ja oppilaitoksen oppilasmäärän laskentapäivän mukaista oppilasmäärää voidaan soveltaa. Arvioitu kokonaisrahoitus kattaisi sekä valtionosuuden että oppilaiden kotikuntien maksuosuudet. Lopullinen rahoitus muodostuisi aina rahoituslain mukaiseksi.

Rahoituslain 49 §:n 2 momentin säännöstä vanhojen menoperusteisten valtionosuuksien loppuerien suorittamisaikataulusta ehdotetaan vuoden 1994 säästötoimenpiteisiin liittyen muutettavaksi. Loppuerien maksamista ehdotetaan kaikkien rahoituslain soveltamisalaan kuuluvien oppilaitosten osalta lykättäväksi siten, että vuodelle 1994 alunperin maksettavaksi suunnitelluista loppueristä suoritetaan yksi neljäsosa. Loput kolme neljäsosaa ehdotetaan maksettavaksi vuonna 1999. Steinerpedagogisten erityiskoulujen, ulkomailla toimivien peruskoulua vastaavien yksityiskoulujen ja Anna Tapion koulun vuoden 1994 alussa maksamatta olevat loppuerät ehdotetaan niiden vähäisen valtiontaloudellisen merkityksen vuoksi maksettavaksi aikaisemmin voimassa olleiden säännösten mukaisesti ilman maksatuksen jaksottamista useammalle vuodelle. Jaksotuksesta luopuminen on myös hallinnollisesti perusteltua.

Rahoituslaissa ehdotetaan yhdistettäväksi kuntien liikuntatoiminnan ja nuorisotyön asukaskohtaiset yksikkö hinnat yhdeksi asukaskohtaiseksi liikuntatoiminnan ja nuorisotyön yksikkö hinnaksi.

Juutalaisen koulun oppilaan kotikunnalle ehdotetaan säädettäväksi velvollisuus osallistua koulun käyttökustannuksiin. Juutalainen koulu on ainoa Juutalaiselle elämäntavalle perustuva peruskouluopetusta antava koulu Suomessa.

Valtion viranomaisten ammatillisilta oppilaitoksilta ja muilta julkisen valvonnan alaisilta oppilaitoksilta ostamaan vuonna 1993 alkaneeseen perus- ja jatkokoulutukseen osallistuvien oppilaiden kotikuntien maksuosuusperusteet ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan uutta

vuoden 1994 alusta voimaan tulevaa ammatillisen koulutuksen kotikuntien maksuosuusjärjestelmää. Vuoden 1994 alusta kotikunnan maksuosuuden peruste on sama riippumatta siitä minkä hintaista ammatillista koulutusta oppilas saa. Rahoituslainsäädäntö ei vuoden 1994 alusta lukien enää tunne erillistä valtion ammatillisten oppilaitosten maksuosuusperustetta, johon tässä tarkoitettu koulutus on voimassa olevan lainsäädännön mukaan sidottu.

### 3. Esityksen vaikutukset

#### 3.1. Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole merkittäviä vaikutuksia valtion ja kuntien väliseen kustannusten jakoon. Oppilaiden kotikuntien maksuvelvollisuuden laajentuminen Juutalaiseen kouluun lisää kuitenkin kuntien maksuosuuksia noin 1,7 miljoonalla markalla.

Oppilaitoksille maksettavan valtionosuuden kokonaismäärä ei esityksen vuoksi muutu merkittävästi. Yksittäisten oppilaitosten näkökulmasta steinerpedagogisten erityiskoulujen ja Anna Tapion koulun rahoitusasemassa ei tapahtu muutoksia. Juutalaisen koulun rahoitusasema paranee edellä todettuja koululle tulevia kotikuntien maksuosuuksia vastaavasti.

Järjestelmän laskennallisuudesta sekä oppilaitosten kustannusrakenteen heterogeenisyydestä johtuen joidenkin yksittäisten ammatillisten erikoisoppilaitosten ja ulkomailla toimivien peruskoulua vastaavien yksityiskoulujen rahoitusasemassa tapahtuu muutoksia verrattuna nykyiseen. Lain mukaan näille kouluille voidaan myöntää ylimääräistä avustusta valtion talousarvioon mahdollisesti otettavan määrärahan rajoissa.

#### 3.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Esityksen mukaan opetusministeriö on opetushallituksen sijasta valtionapuviranomainen laskennallisiin valtionosuuksiin liittyvissä asioissa. Tämä lisää vähäisessä määrin opetusministeriön valtionaputehtäviä.

Laskennalliseen rahoitusjärjestelmään siirtyminen poistaa valtionosuuksien hakemiseen, myöntämiseen, tarkastamiseen ja tilittämiseen liittyvät hallinnolliset tehtävät opetushallitukselta. Esitys vähentää myös oppilaitosten yllä-

pitäjien valtionosuuksiin liittyviä hallinnollisia tehtäviä.

Esityksellä ei ole merkittäviä henkilöstövaihtuuksia.

#### 4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu opetusministeriön asettaman laskennallisen valtionosuusjärjestelmän laajentamistyöryhmän muistion (OPM 1993/25) pohjalta opetusministeriössä virkamiestyönä. Mainitusta muistiosta pyydettiin lausunnot uudistuksen kohderyhmien edustajilta, muun muassa Suomen Kuntaliitolta, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitolta, Opetusalan Ammattijärjestöltä ja usealta oppilaitokselta.

Esityksestä on käyty ns. järjestelyasiakirjan mukaiset neuvottelut Suomen Kuntaliiton kanssa. Esitykseen sisältyvät lait on tarkastettu oikeusministeriössä.

#### 5. Riippuvuus muista esityksistä

Hallitus on syysistuntokaudella 1993 antanut Eduskunnalle esityksen laiksi eräistä opetus- ja kulttuuritoimen vuoden 1994 rahoitusta koskevista järjestelyistä (HE 151/1993 vp). Mainituksa esityksessä ehdotetaan, että kunnille ja yksityisille yhteisöille myönnettävien valtion-

osuuksien laskennalliset perusteet vahvistettaisiin keskimäärin 11 prosenttia alemmiksi kuin mitä ne muutoin olisivat voimassa olevan lainsäädännön mukaan.

Mainittu leikkaus on tarkoitus toteuttaa kaikissa rahoituslain soveltamisalaan kuuluvissa oppilaitoksissa lukuunottamatta vammaisille ammatillista koulutusta järjestäviä ammatillisia erityisoppilaitoksia. Koska edellä mainituissa hallituksen esityksessä ei ole voitu ottaa huomioon ammatillisia erikoisoppilaitoksia ja peruskoulua vastaavaksi järjestettyä yksityistä koulua, säästö päätösten mukainen rahoituksen leikkauksen toteuttaminen mainituissa oppilaitoksissa edellyttää edellä mainituissa hallituksen esityksessä ehdotetun lain täydentämistä tältä osin.

Ulkomailla toimivien peruskoulua vastaavien yksityiskoulujen ja Anna Tapion koulun valtionosuusperusteet on sidottu peruskoulujen ja ammatillisten oppilaitosten valtionosuuksien laskentaperusteisiin. Näin ollen edellä todetut rahoitusperusteiden leikkaukset toteutuvat ilman erityisiä säännöksiä myös mainituissa oppilaitoksissa. Vammaisille peruskouluopetusta järjestävien steinerpedagogisten erityiskoulujen valtionosuus on sidottu kunnan peruskoulussa vaikeasti vammaisille järjestettävässä koulutuksessa sovellettavaan oppilaan kotikunnan maksusuuden laskentaperusteeseen, johon ei kohdisteta säästötoimenpiteitä.

### YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

#### 1. Lakiehdotusten perustelut

##### 1.1. Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta

6 §. *Yleissäännös.* Pykälän 2 momenttiin on lisätty ammatillisten erikoisoppilaitosten valtionosuuden määräytymisperustetta koskevat säännökset. Mainittujen oppilaitosten valtionosuus määräytyy ehdotuksen mukaan opetustuntia tai opintoviikkoa kohden siten kuin 16 a §:ssä ja voimaantulosäännöksen 3 momentissa säädetään.

Pykälän 3 momentti ehdotetaan kumotta-

vaksi. Siinä säädetään peruskoulua vastaavaksi järjestetyn yksityisen koulun valtionavun ja ammatillisten erikoisoppilaitosten käyttökustannusten valtionavustuksen määräytymisestä ennen niiden siirtymistä laskennalliseen rahoitusjärjestelmään. Koska mainituissa oppilaitoksissa ehdotetaan otettavaksi vuoden 1994 alusta käyttöön laskennallinen rahoitusjärjestelmä, voidaan pykälän 3 momentti kumota tarpeettomana.

8 §. *Opetustoimen valtionosuus.* Pykälään on lisätty uusi ammatillisten erikoisoppilaitosten valtionosuutta koskeva 6 momentti, jolloin nykyinen 6 momentti siirtyy 7 momentiksi.



Valtionosuus lasketaan ehdotuksen mukaan siten, että opetusministeriön kullekin oppilaitokselle valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistamalla laskennallisella opetustunti- tai opintoviikkomäärällä kerrotaan opetustuntia tai opintoviikkoa kohden vahvistettu yksikköhinta. Yksikköhinta kuvaa mainittua suoritetta kohden lasketun valtionosuuden lopullisen määrän. Valtionosuutta laskettaessa ei siten sovelleta valtionosuusasteikkoa. Tämä on perusteltua, koska ammatilliset erikoisoppilaitokset ovat pääasiassa yritysten ylläpitämiä yksityisiä oppilaitoksia, joiden rahoitustarvetta- ja perusteita kuntien kantokykyluokitus ei kuvaa. Oppilaiden kotikunnilla ei ole velvollisuutta osallistua ammatillisen erikoisoppilaitoksen kustannuksiin.

Opetusministeriön kullekin oppilaitokselle valtionosuuden laskemisen perusteeksi vahvistama opetustunti- tai opintoviikkomäärä on laskennallinen, eikä se siten sido oppilaitosta sen järjestäessä toimintaansa käytännössä. Opetustunti- tai opintoviikkomäärää vahvistettaessa voidaan ottaa huomioon eri oppilaitosten opetuksen järjestämistavassa olevat erot, kuten opetuksen painottuminen monimuotoopetukseen.

16 a §. *Ammatillisen erikoisoppilaitoksen yksikköhinta.* Pykälä on uusi. Pykäläehdotuksen mukaan opetusministeriö vahvistaa ammatillisen erikoisoppilaitoksen yksikköhinna (valtionosuudeksi) edelliselle vuodelle vahvistetun yksikköhinnan tarkistettuna kustannustason arvioidulla muutoksella. Lain voimaantulosäännöksen 3 momentin mukaan opetustuntikohtainen yksikköhinta vuodelle 1994 lasketaan vuosina 1990-1992 opetustuntia kohden toteutuneen valtionavustuksen keskiarvon perusteella. Opintoviikkokohtainen yksikköhinta lasketaan puolestaan vuosina 1991 ja 1992 opintoviikkoa kohden toteutuneen valtionavustuksen keskiarvon perusteella. Vuodelta 1990 ei tältä osin ole saatavissa luotettavia tietoja. Edellä mainittuja keskiarvoja korjataan vuoden 1994 arvioituun kustannustasoon.

Yksikköhintoja laskettaessa edellä mainitulla tavalla laskettuja keskiarvoja porrastetaan oppilaitosten kustannuksiin olennaisesti vaikuttavien rakenteellisten syiden perusteella asetuk- sella säädettävällä tavalla. Näin pyritään turvaamaan se, että koulutuksen kustannuksissa olevat perustellut erot tulevat huomioituksi valtionosuuden määrässä.

Ammatillisten erikoisoppilaitosten yksikkö-

hinta lasketaan pääsääntöisesti opetustuntia kohden. Pykälän 2 momentin mukaan opetusministeriö määräisi oppilaitokset, joissa opetuksen organisoimistavan vuoksi poikkeuksellisesti sovelletaan opintoviikkokohtaista yksikköhintaa.

21 §. *Valtionosuuden laskennallinen peruste.* Pykälässä on yhdistetty nykyään erikseen kunnan asukasta kohden vahvistetut liikuntatoiminnan ja nuorisotyön yksikköhinnat yhdeksi kunnan asukasta kohden liikuntatoimintaa ja nuorisotyötä varten vahvistettavaksi yksikköhinnaksi.

24 §. *Kulttuuritoiminnan sekä liikuntatoiminnan ja nuorisotyön yksikköhinnat.* Pykälään on tehty 21 §:n perusteluissa selostetun uudistuksen edellyttämät muutokset.

39 §. *Valtionosuuden myöntäminen.* Pykälään on lisätty ammatillisen erikoisoppilaitoksen ja peruskoulua vastaavaksi järjestetyn yksityisen koulun valtionosuuden myöntämistä koskevat säännökset. Valtionosuus ehdotetaan myönnettäväksi suoraan oppilaitoksen ylläpitäjälle. Ammatilliset erikoisoppilaitokset ja peruskoulua vastaavaksi järjestetty koulu (Juutalainen koulu) ovat yksityisiä. Erikoisoppilaitoksen oppilaiden kotikunnilla ei ole velvollisuutta osallistua koulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin. Oppilaalla on vapaa kunnasta riippumaton oikeus hakeutua peruskoulua vastaavaan kouluun. Näin ollen koulu on tältä osin rinnastettavissa yksityiseen lukioon.

40 a §. *Rahoitus toiminnan käynnistyessä.* Pykälä on uusi. Siinä säädetään toimintansa aloittavan oppilaitoksen rahoituksesta. Pykälän mukaan toimintansa aloittaneen ja ylläpitämislupaan saaneen uuden oppilaitoksen ylläpitäjälle maksettaisiin rahoituksen ennakkona kuukausittain arvioitua kuukausittaista kokonaisrahoitusta vastaava markkamäärä siihen saakka kunnes oppilaitokselle on voitu määrätä oma rahoituslain mukainen valtionosuuden laskennallinen peruste ja oppilaitoksen oppilasmäärän laskentapäivän mukaista oppilasmäärää voidaan soveltaa. Arvioitu kokonaisrahoitus kattaisi sekä valtionosuuden että oppilaiden kotikuntien maksuosuudet. Lopullinen rahoitus muodostuisi aina rahoituslain normaalikäytännön mukaiseksi.

48 §. *Kumottavat säännökset.* Pykälästä ehdotetaan 6 §:n perusteluihin viitaten kumottavaksi peruskoulua vastaavaksi järjestetyn yksityisen koulun menoperusteista valtionapua koskeva 2



momentti ja ammatillisen erikoisoppilaitoksen käyttökustannusten menoperusteista valtionavustusta koskeva 3 momentti.

49 §. *Käyttökustannukset.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vuoden 1993 alusta laskennalliseen valtionosuusjärjestelmään tulleiden toimintojen vanhan menoperusteisen valtionosuusjärjestelmän mukaisten vuoden 1993 alussa maksamatta olleiden ja vuonna 1994 maksuun tulevien valtionosuuksien loppuerien maksatusta siirretään osittain vuoteen 1999. Vuonna 1994 alunperin maksettaviksi tarkoitetuista loppueristä maksettaisiin yksi neljäsosa loppuosan siirtyessä maksettavaksi vuonna 1999. Toisin kuin vuodelta 1993 vuoteen 1998 siirtyneelle maksuerälle vuonna 1999 maksettavaksi siirtyvälle erälle ei suoritettaisi korkoa.

Pykäläehdotuksen mukaan vuoden 1994 alusta laskennalliseen järjestelmään siirtyvien ammatillisten erityisoppilaitosten, ammatillisten erikoisoppilaitosten ja peruskoulua vastaavaksi järjestetyn yksityisen koulun vuoden 1994 alussa maksamatta olevien vanhojen valtionosuuksien maksamista jaksotettaisiin samalla tavalla kuin muissa rahoituslain soveltamisalaan kuuluvissa oppilaitoksissa.

*Voimaantulosäännös.* Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 1994 alusta. Voimaantulosäännöksen 2 momentin mukaan vuoden 1994 alusta laskennallisen rahoituksen soveltamisalaan tulevien oppilaitosten ennen lain voimaan tuloa syntyneiden käyttökustannusten rahoitukseen sovelletaan aikaisemmin voimassa olleita säännöksiä ottaen huomioon 49 §:n 2 momentissa säädetty vanhojen valtionosuuksien loppuerien jaksotusmenettely.

Voimaantulosäännöksen 3 momentissa säädetään perusteista, joiden mukaisesti ammatillisten erikoisoppilaitosten yksikkö hinnat laskeaan 16 a §:n perusteluissa selostetulla tavalla vuodeksi 1994. Voimaantulosäännöksen 4 momentin mukaan rahoituslain 55 §:ssä tarkoitettuun työvoimaviranomaisten ammatillisilta oppilaitoksilta hankkimaan työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen myönnetään valtionosuutta aikaisemmin voimassa olleiden säännösten mukaisesti opiskelijoiden kotikuntien kantokyylokkien ja ennen vuotta 1993 voimassa olleen ammatillisen koulutuksen käyttökustannusten valtionosuusasteikon mukaisessa suhteessa rahoituslaissa tarkoitettua yksikkö hinnasta. Mainittu rahoitusmenettely lakkaa, kun ennen vuotta 1993 aloitetut koulutusjaksot päättyvät.

## 1.2. Peruskoululaki

83 §. Pykälässä tarkoitettuja peruskoululain voimaan tullessa vuonna 1985 toiminnassa olleita peruskoulua vastaavaksi järjestettyjä yksityisiä kouluja on maassamme yksi: Juutalainen koulu Helsingissä. Valtionosuusuudistuksen yhteydessä peruskoululain muuttamisesta annetulla lailla (707/92) pykälän aikaisempi rahoitusäännös korvattiin viittauksella rahoituslakiin. Rahoituslain 48 §:n 2 momentin nojalla aikaisempaa rahoitusjärjestelmää sovelletaan kuitenkin vuoden 1995 loppuun. Koululle myönnetään peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain 19 a §:n mukaan valtionapua opettajien ja rehtorin palkoista ja niistä menevistä työnantajan sosiaaliturvamaksuista siinä määrin, että käyttökustannuksiin kohdistuvan valtionavun osuus koulun kustannuksista on suunnilleen sama kuin se oli vuonna 1978 voimassa olleiden säännösten mukaan. Valtionavun määrä oli lukuvuonna 1992-93 noin 47 prosenttia koulun menoista.

Laskennallisen valtionosuusjärjestelmän käyttöönottoa ehdotetaan koulun osalta aikaisettavaksi vuodelle. Pykälän 1 momentin viittausäännös ehdotetaan korvattavaksi säännöksellä, joka määritteli, miten koulun valtionosuus lasketaan. Koulu rinnastettaisiin valtionosuuden määrittelyssä kuntaan eli koululle laskettaisiin peruskoululain 31, 31 a—31 c §:n ja peruskouluasetuksen 45 ja 82 §:n nojalla oma tuntikehysindeksi, jonka perusteella valtionosuuden perusteena oleva yksikköhinta määrittyisi.

83 a §. Juutalainen koulu on maassamme ainoa juutalaista kulttuuria vaaliva oppilaitos. Koulun kulttuurinen omaleimaisuus hallitsee kaikkea koulun toimintaa. Koulun valtakunnallinen merkitys ja erityispiirteet huomioon ottaen on perusteltua, että koulun toiminnan rahoitus turvataan. Mainituilla perusteilla myös koulua käyvän oppilaan kotikunnalle ehdotetaan säädettäväksi maksuvelvollisuus koulun käyttökustannuksiin. Maksuosuus laskettaisiin samalla tavoin kuin kunnan maksuosuus toisen kunnan peruskoulua käyvistä oppilaista. Järjestely vastaisi sitä ratkaisua, joka hyväksyttiin, kun aikaisemmin osittain peruskoululain 83 §:n mukaisena peruskoulua vastaavaksi järjestettynä yksityisenä kouluna toimineesta Aitoon kotitalouskeskikoulusta

muodostettiin vuonna 1989 voimaan tulleella lailla Anna Tapion koulu.

### 1.3. Laki ammatillisista oppilaitoksista annetun lain 31 c §:n muuttamisesta ja 31 d §:n väliaikaisesta muuttamisesta

31 d §. Pykälässä säädetään valtion opetusviranomaisten toimesta tapahtuvasta koulutuksen ostamisesta ammatillisilta oppilaitoksilta ja muilta julkisen valvonnan alaisilta oppilaitoksilta sekä asianomaiseen koulutukseen osallistuvien opiskelijoiden kotikuntien maksuvelvollisuudesta mainitun koulutuksen kustannuksiin. Säännös koskee vuonna 1993 aloitettua koulutusta. Ensi vuoden alusta koulutuksen rahoitus määräytyy rahoituslain yleisten periaatteiden mukaisesti. Työllisyyskoulutuksena järjestettävän koulutuksen hankkimisesta ja rahoittamisesta vastaavat puolestaan työvoimaviranomaiset.

Pykälän 2 momentissa säädetty opiskelijan kotikunnan maksuosuuden määräytymistapa ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta annetun lain (718/93) mukaista uutta kotikunnan maksuosuuden määräytymistapaa ammatillisessa koulutuksessa. Uusi järjestelmä tulee voimaan vuoden 1994 alusta. Uudessa järjestelmässä kotikunnan maksuosuus on kaikessa ammatillisessa koulutuksessa samansuuruinen.

Pykälän 3 momenttiin sisältyvät oppilasmäärien laskentapäivät ehdotetaan myös muutettavaksi vastaamaan muussa ammatillisessa koulutuksessa vuoden 1994 alusta käyttöön otettavia ajankohtia. Samoin ehdotetaan, että tässä pykälässä tarkoitetut kotikuntien maksuosuudet tulisivat ensi vuoden alusta käyttöönotettavan niin sanotun kuittausmenettelyn piiriin, jossa valtionosuudet ja oppilaiden kotikuntien maksuosuudet maksetaan nettomääräisinä oppilaitosten ylläpitäjille.

*Voimaantulosäännös.* Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelle 1994 myönnettävän valtionosuuden määräytymiseen.

### 1.4. Laki steinerpedagogisista erityiskouluista

3 §. Pykälässä säädetään koulun ylläpitäjän oikeudesta saada valtionosuutta koulun käyttökustannuksiin ja valtionosuuden määrästä.

Valtionosuutta myönnetään tällä hetkellä koulun todellisiin kustannuksiin rahoituslaissa säädetyn asteikon perusteella oppilaan kotikunnan kantokäylyluokan mukaan. Valtionosuuteen oikeuttaviksi kustannuksiksi ei hyväksytty rahoituslain 19 §:ssä lueteltuja kustannuksia.

Koulun käyttökustannuksiin myönnettävä valtionosuus ehdotetaan määritettäväksi laskennallisesti oppilasta kohti. Opetusministeriö määräisi valtionosuuden perusteena olevan yksikköhinnan vuosittain ennalta seuraavaa vuotta varten. Pykälän 3 momentin mukaan yksikköhinta määrättäisiin käyttäen pohjana peruskoululain 32 §:n 3 momentissa tarkoitettua pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien vammaisten lasten opetuksen järjestämisestä aiheutuvien todennäköisten valtakunnallisten kokonaiskustannusten mukaan oppilasta kohti laskettua keskiarvoa. Jottei koulujen rahoitusasemassa tapahtuisi muutosta nykytilaan, keskiarvon mukaan laskettua markkamäärää korotettaisiin 40 prosentilla.

4 §. Oppilaan kotikunnan maksuosuus laskettaisiin vähentämällä 3 §:ssä säädettyä tavalla lasketusta yksikköhinnasta oppilaan kotikunnan kantokäylyluokan mukainen valtionosuus.

4 a §. Lakiin lisättäisiin uusi 4 a §. Pykälässä lueteltaisiin miltä osin steinerpedagogisten erityiskoulujen rahoituksessa noudatettaisiin rahoituslain ja sen nojalla annetun asetuksen menettelytapasäännöksiä.

5 a §. Pykälässä säädetään kouluhenkilöstön oikeudesta eläkkeeseen ja eräisiin muihin etuuksiin. Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi viittaukset menoperusteiseen valtionapujärjestelmään. Eläkeoikeudesta ja muista pykälässä tarkoitetuista eduista säädettäisiin edelleen tarkemmin asetuksella. Pykäläehdotus ei aiheuta muutoksia henkilöstön eläke-etuuksiin.

*Voimaantulosäännös.* Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelle 1994 myönnettävän valtionosuuden määräytymiseen. Lain 4 a §:ään sisältyvää määräaikaa oppilasmäärien ilmoittamiseen ja tietojen toimittamiseen ei sovellettaisi vielä syksyllä 1993.

### 1.5. Laki ulkomailla toimivasta peruskoulusta vastaavasta yksityiskoulusta

5 §. Pykälässä säädetään koulun ylläpitäjän oikeudesta saada valtionapua koulun käyttökustannuksiin ja valtionavun määrästä. Val-

tionavun sijasta koululle ehdotetaan myönnettäväksi valtionosuutta. Valtionosuus määrättäisiin oppilasta kohti. Opetusministeriö määrisi valtionosuuden perusteena olevan yksikköhinnan vuosittain ennalta seuraavaa vuotta varten. Yksikköhinnan laskemisen perusteena käytettäisiin peruskoulua varten määrättyä yksikköhintojen keskimääristä markkamäärää.

Valtionosuus määräytyisi suoraan yksikköhinnan mukaisena ilman valtionosuusasteikkoa. Tämä on perusteltua, koska kuntien kanto-kykyluokitus ei kuvaa ulkomaankoulujen rahoitustarvetta. Kunnilla ei ole velvollisuutta osallistua ulkomaankoulujen rahoittamiseen.

Kun eri koulujen kustannukset poikkeavat merkittävästi toisistaan, markkamäärää porrastettaisiin opetusministeriön määräämissä maissa sen mukaan kuin asetuksella säädetään. Lisäksi pykälän 3 momenttiin otettaisiin säännös, jonka nojalla koululle voitaisiin myöntää ylimääräistä avustusta.

5 a §. Lakiin lisättäisiin uusi 5 a §. Pykälässä säädettäisiin valtionosuuden maksamisesta, oppilasmäärien laskemisesta ja ilmoittamisesta sekä eräistä muista valtionosuuksien suorittamiseen ja mahdolliseen palauttamiseen liittyvistä seikoista. Pykälän 3 momentti sisältäisi lisäksi valtuuden asettaa koululle uhkasakko, mikäli koulun toiminnassa ei noudateta säännöksiä.

*Voimaantulosäännös.* Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelle 1994 myönnettävän valtionosuuden määräytymiseen. Lain 5 a §:ään sisältyvää määräaikaoppilasmäärien ilmoittamiseen ja tietojen toimittamiseen ei sovellettaisi vielä syksyllä 1993.

## 1.6. Laki Anna Tapion koulusta

2 §. Pykälän 2 momentissa säädetään koulun työpäivien määrästä. Työpäivien määrästä ehdotetaan vähennettäväksi muulle arkipäivälle kuin lauantailla sattuva loppiainen. Vastaava muutos on tehty jo aikaisemmin peruskouluja, lukioita ja ammatillisia oppilaitoksia koskeviin säännöksiin.

Pykälän 4 momentti ehdotetaan kumottavaksi laskennallisessa valtionosuusjärjestelmässä tarpeettomana. Pykälän nojalla on asetuksella säädetty koulun tuntikehyksestä. Laskennallisessa rahoitusjärjestelmässä pidettyjen tuntien määrä ei vaikuta valtionosuuden määrään.

Pykäläehdotuksen mukaan koulun ylläpitäjä päättäisi työsuunnitelmassa, kuinka monta tuntia opetukseen käytetään.

4 §. Pykälä sisältää koululle myönnettävää valtionapua koskevat säännökset. Nykyinen menoperusteinen rahoitusjärjestelmä korvattaisiin laskennallisella järjestelmällä, jossa opetusministeriö vuosittain ennalta määrisi valtionosuuden perusteena käytettävän yksikköhinnan. Yksikköhinta määrättäisiin oppilasta kohti. Yksikköhintana käytettäisiin koti- ja laitostalousoppilaitosten oppilasta kohti lasketujen valtionosuuksien laskennallisten perusteiden mukaista valtakunnallista oppilasmäärällä painotettua keskiarvoa. Jottee koulun rahoitusasemassa tapahtuisi muutosta nykytilaan, mainittua keskiarvosummaa korotettaisiin kuitenkin 45 prosenttia.

Pykälän 3 momenttiin otettaisiin säännös, joka nojalla koululle voitaisiin tarvittaessa myöntää ylimääräistä avustusta.

5 §. Pykälään sisältyvä oppilaan kotikunnan maksuosuutta koskeva säännös ehdotetaan muutettavaksi laskennalliseen järjestelmään soveltuvaksi. Säännös vastaisi maksuosuuden määräytymisen osalta peruskoululain vastavaa säännöstä.

5 a §. Lakiin lisättäisiin uusi 5 a §. Pykälässä säädettäisiin valtionosuuden maksamisesta, oppilasmäärien laskemisesta ja ilmoittamisesta sekä eräistä muista valtionosuuksien suorittamiseen ja mahdolliseen palauttamiseen liittyvistä seikoista. Pykälän 2 momentti sisältäisi lisäksi valtuuden asettaa koululle tarvittaessa uhkasakko, mikäli koulun toiminnassa ei noudateta säännöksiä.

6 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Koulu on tarkoitus säätää opetushallituksen tilalle perustettavan Suomen opetuskeskuksen toimialaan kuuluvaksi oppilaitokseksi. Hallitus antaa Suomen opetuskeskuksen perustamisesta erillisen esityksen valtion vuoden 1994 talousarvioesitykseen liittyen. Edellä mainittuun 5 a §:ään sisältyvän viittaussäännöksen nojalla asianomainen lääninhallitus päättää tarvittaessa uhkasakon asettamisesta.

8 §. Vuonna 1980 yhteisistä opettajista annettu laki (539/80) on kumottu vuoden 1993 alussa voimaan tulleella samannimisellä lailla (710/92). Pykälään sisältyvä viittaus aikaisempaan lakiin on korvattu viittauksella voimassa olevaan lakiin.

9 §. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Pykälän nykyisestä 1 momen-

tista poistetaan maininta kouluhallituksesta. Oppilaitos päättäisi itse opettajien sijoittamisesta eri tehtäviin. Pykälän nykyiseen 2 momenttiin sisältyvä ammatilliseen koulutukseen ja siihen liittyviä yleissivistävään opetukseen kuuluvia tehtäviä hoitamaan sijoitetun henkilökunnan eläketurvaa koskeva säännös ehdotetaan korvattavaksi voimaantulosäännöksen 3 momentin säännöksellä.

**Voimaantulosäännös.** Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelle 1994 myönnettävän valtionosuuden määräytymiseen. Lain 5 a §:ään sisältyvää määräaika oppilasmäärien ilmoittamiseen ja tietojen toimittamiseen ei sovellettaisi vielä syksyllä 1993.

Lain voimaantullessa koulun palveluksessa olevan ammatilliseen koulutukseen ja siihen liittyvään yleissivistävään opetukseen kuuluvia tehtäviä hoitamaan sijoitetun henkilökunnan eläketurva säilyisi nykyisen 9 §:n 2 momentin mukaisena. Uuden edellä mainittua opetusta antavan henkilöstön eläketurva määräytyisi työeläkelainsäädännön mukaisesti. Säännös vastaa yksityisten ammatillisten oppilaitosten henkilöstön eläketurvan osalta valtionosuusudistuksen voimaantullessa 1993 alusta noudatettua menettelyä.

### 1.7. Laki lastentarhanopettajaopistoista

4 b §. Opiskelijan kotikunnan määräytymisajankohta ehdotetaan yhtenäistettäväksi muun ammatillisen koulutuksen kanssa. Ehdotuksen mukaan maksuvelvollinen on kunta, jossa opiskelijalla on kotipaikka oppilasmäärän laskentapäivää edeltävän elokuun alussa. Nykyisin kotipaikka määräytyy lukukauden alun tilanteen mukaan.

## 2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Edellä mainittuihin lakeihin ehdotetut muutokset edellyttävät lakien nojalla annettujen asetusten hallintoa ja rahoitusta koskevien säännösten muuttamista. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun asetukseen (820/92) ja ulkomailla toimivasta peruskoulusta vastaavasta yksityiskoulusta annettuun asetukseen (380/81) on lisättävä ammatillisten erikoisoppilaitosten ja ulkomaankoulujen laskennallisen valtionosuuden perusteena olevien yksikköhintojen porrastusperusteet. Steinerpedagogisista erityiskouluista annetusta asetuksesta (688/87), ulkomailla toimivasta peruskoulusta vastaavasta yksityiskoulusta annetusta asetuksesta ja Anna Tapion koulusta annetusta asetuksesta (624/89) on kumottava menoperusteista valtionapua koskevat säännökset. Asetuksista on myös kumottava opetushallituksen hallinnollisia tehtäviä koskevat säännökset mainittujen oppilaitosten osalta.

Opetusministeriö määrää rahoituslakiin lisättäväksi ehdotetun 16 a §:n nojalla ammatilliset erikoisoppilaitokset, joiden osalta valtionosuuksa määräytyy opintoviikkoa kohden.

## 3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan vuoden 1994 alusta. Lakeja sovellettaisiin jo syksyllä 1993 määrättäessä laskennallisen rahoituksen perusteita vuodelle 1994.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

## Laki

### opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*kumotaan* opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 3 päivänä elokuuta 1992 annetun lain (705/92) 6 §:n 3 momentti, 21 §:n 2 momentin 3 kohta sekä 48 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 3 momentti ja 48 §:n 3 momentti 26 päivänä heinäkuuta 1993 annetussa laissa (718/93),

*muutetaan* 6 §:n 2 momentti, 21 §:n 2 momentin 2 kohta, 24 §, 39 §:n 1 momentin 2 kohta ja 49 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 2 momentti ja 39 §:n 1 momentin 2 kohta mainitussa 26 päivänä heinäkuuta 1993 annetussa laissa sekä 49 §:n 2 momentti 30 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laissa (1680/92), sekä

*lisätään* 8 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 26 päivänä heinäkuuta 1993 annetussa laissa uusi 6 momentti, jolloin nykyinen 6 momentti siirtyy 7 momentiksi, sekä lakiin uusi 16 a ja 40 a § seuraavasti:

#### 6 §

##### *Yleissäännös*

Valtionosuus ja kotikunnan maksuosuus määräytyvät laskennallisten perusteiden mukaisesti. Valtionosuus ja kotikunnan maksuosuus määräytyvät peruskoulussa, lukiossa, iltalukiassa, ammatillisessa oppilaitoksessa ja ammatillisessa erityisoppilaitoksessa oppilasta kohden. Valtionosuus määräytyy ammatillisessa erikoisoppilaitoksessa opetustuntia tai opintoviikkoa kohden, kansalaisopistossa opetustuntia kohden sekä taiteen perusopetuksessa kunnan asukasta kohden. Musiikkioppilaitoksessa valtionosuus määräytyy opetustuntia kohden ja kotikunnan maksuosuus oppilasta kohden.

#### 8 §

##### *Opetustoimen valtionosuus*

Ammatillisen erikoisoppilaitoksen valtionosuus lasketaan siten, että opetusministeriön oppilaitokselle valtionosuuden laskemisen perusteeksi vahvistamalla opetustunti- tai opintoviikkomäärällä kerrotaan opetustuntia tai opintoviikkoa kohden vahvistettu yksikköhinta.

#### 16 a §

##### *Ammatillisen erikoisoppilaitoksen yksikköhinta*

Opetusministeriö vahvistaa vuosittain amma-

tillisen erikoisoppilaitoksen opetustunti- tai opintoviikkokohtaiseksi yksikköhinnaksi edelliselle vuodelle vahvistetun yksikköhinnan tarkistettuna yksikköhinnan soveltamisvuoden arvioituun kustannustasoon. Yksikköhintoja porrastetaan oppilaitoksen kustannuksiin olennaisesti vaikuttavan rakenteellisen syyn perusteella siten kuin asetuksella säädetään.

Opetusministeriö määrää oppilaitokset, joiden yksikköhinta vahvistetaan opintoviikkoa kohden.

#### 21 §

##### *Valtionosuuden laskennallinen peruste*

Kantokykyluokituksen mukainen kunnan muun kulttuuritoimen valtionosuus määräytyy markkamäärästä, joka saadaan, kun lasketaan yhteen:

2) kunnan asukasmäärän sekä liikuntatointa ja nuorisotyötä varten vahvistetun yksikköhinnan tulo;

#### 24 §

##### *Kulttuuritoiminnan sekä liikuntatoiminnan ja nuorisotyön yksikköhinnat*

Opetusministeriö vahvistaa kulttuuritoiminnan yksikköhinnan sekä liikuntatoiminnan ja nuorisotyön yksikköhinnan kunnan asukasta kohden vuosittain valtion talousarvion rajoissa.

## 39 §

*Valtionosuuden myöntäminen*

Käyttökustannusten valtionosuus myönnetään hakemuksetta:

2) kansalaisopiston, musiikkioppilaitoksen, peruskoulua vastaavaksi järjestetyn yksityisen koulun, ammatillisen erityisoppilaitoksen ja ammatillisen erikoisoppilaitoksen sekä yksityisen lukion, iltalukion ja ammatillisen oppilaitoksen osalta oppilaitoksen ylläpitäjälle.

## 40 a §

*Rahoitus toiminnan käynnistyessä*

Jollei oppilaiden kotikunnille tai oppilaitoksen ylläpitäjälle voida oppilaitoksen toiminnan käynnistyessä tämän lain nojalla myöntää valtionosuutta ja maksaa kotikuntien maksuosuuksia, maksetaan oppilaitoksen ylläpitäjälle rahoituksen ennakkona kuukausittain arvioitua valtionosuutta ja arvioituja kotikuntien maksuosuuksia vastaava markkamäärä siihen saakka, kunnes valtionosuus voidaan myöntää ja kotikuntien maksosuudet maksaa tämän lain mukaisesti.

## 49 §

*Käyttökustannukset*

Vuoden 1994 alussa maksamatta olevat ammatillisten erityisoppilaitosten, ammatillisten erikoisoppilaitosten ja peruskoulua vastaavaksi järjestetyn yksityisen koulun valtionavut ja -avustukset sekä vuoden 1993 alussa maksamatta olleet muut tässä laissa tarkoitetut valtionosuudet maksetaan vuosina 1994-1999 siten kuin tässä momentissa säädetään. Alle 10 000 markan suuruisia valtionosuutta, -apua tai avustusta ei makseta. Maksettava markkamää-

rä lasketaan siten, että ennalta vahvistettujen perusteiden mukaisesti haetun valtionosuuden, -avun tai -avustuksen ja maksettujen ennakoiden ja osasuoritusten erotuksesta vähennetään 5 prosenttia. Näin lasketusta markkamäärästä maksetaan vuonna 1994 yksi kahdeskymmenesosa, vuosina 1995-1998 vuosittain yksi viidesosa ja loppuosa vuonna 1999. Muissa kuin ammatillisissa erityisoppilaitoksissa, ammatillisissa erikoisoppilaitoksissa ja peruskoulua vastaavaksi järjestetyssä yksityisessä koulussa yhdelle viidesosalle mainitusta markkamäärästä lasketaan viiden vuoden ajalta kuuden prosentin vuotuinen korko, joka maksetaan vuoden 1998 erän yhteydessä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1994.

Ammatillisten erityisoppilaitosten, ammatillisten erikoisoppilaitosten ja peruskoulua vastaavaksi järjestetyn yksityisen koulun ennen tämän lain voimaantuloa syntyneiden käyttökustannusten rahoittamiseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jollei tämän lain 49 §n 2 momentista muuta johdu.

Tämän lain 16 a §:ssä tarkoitettu ammatillisen erikoisoppilaitoksen yksikköhinta opetustuntia ja opintoviikkoa kohden vuonna 1994 lasketaan vuosina 1990-1992 opetustuntia tai vuosina 1991 ja 1992 opintoviikkoa kohti keskimäärin lasketun valtionavustuksen perusteella. Yksikköhinta tarkistetaan vastaamaan vuoden 1994 arvioitua kustannustasoa.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 55 §:ssä tarkoitettuun työvoimapolitiiseen aikuiskoulutukseen myönnetään valtionosuutta tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

## Laki

### peruskoululain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* 27 päivänä toukokuuta 1983 annetun peruskoululain (476/83) 83 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 3 päivänä elokuuta 1992 annetussa laissa (707/92), sekä  
*lisätään* lakiin uusi 83 a § seuraavasti:

## 83 §

Tämän lain voimaan tullessa toiminnassa olevan peruskoulua vastaavaksi järjestetyn yksityisen koulun käyttökustannuksia varten myönnetään, jollei erikseen toisin säädetä, valtionosuutta siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (705/92) peruskoulun osalta säädetään. Koulun ylläpitäjästä on soveltuvin osin voimassa, mitä peruskoulua ylläpitävästä kunnasta säädetään.

— — — — —

## 83 a §

Edellä 83 §:ssä tarkoitetun koulun oppilaan kotikunta on velvollinen suorittamaan koulun ylläpitäjälle maksuosuuden, joka lasketaan siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa peruskoulun oppilaan kotikunnan maksuosuudesta säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1994.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

## Laki

### ammattillisista oppilaitoksista annetun lain 31 c §:n muuttamisesta ja 31 d §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain 31 d §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* ammatillisista oppilaitoksista annetun lain 31 c §:n muuttamisesta ja 31 d §:n väliaikaisesta muuttamisesta 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1686/92) 31 d §:n 2 ja 3 momentti seuraavasti:

## 31 d §

#### *Ammatillisen koulutuksen rahoitus eräissä tapauksissa*

— — — — —

Opiskelijan kotikunta on velvollinen suorittamaan valtiolle 1 momentissa tarkoitettua ammatillista perus- ja jatkokoulutusta saavasta opiskelijasta maksuosuuden, joka vastaa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (705/92) ammatillista koulutusta saavasta oppilaasta säädettyä kotikunnan maksosuut- ta. Maksuosuudesta on lisäksi voimassa, mitä mainitun lain 40 §:n 1—3 momentissa sääde- tään.

Edellä 2 momentissa säädettyä maksuosuutta määrittäessä opiskelijan kotikunnalla tarkoite- taan kuntaa, jossa syyskuun 20 päivänä tai tammikuun 20 päivänä (*laskentapäivä*) koulu- tuksessa olevalla opiskelijalla on väestötietolain (507/93) mukainen kotipaikka laskentapäivää edeltävän elokuun 1 päivänä. Jos koulutusta ei sen lyhyiden vuoksi järjestetä laskentapäivänä, maksuvelvollisuus määräytyy koulutuksen päättymistä seuraavan laskentapäivän mukaan. Oppilasmäärien ilmoittamisesta on voimassa, mitä siitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituk- sesta annetun lain nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-



kuuta 1994. Lakia sovelletaan valtion opetusviranomaisen ostamaan, vuonna 1993 aloitettuun koulutukseen.

Sen estämättä, mitä tämän lain 31 d §:n 3 momentissa säädetään, määrättäessä oppilaan

kotikunnan maksuosuuksia syksyllä 1993 sovelletaan syyskuun 10 päivän 1993 oppilasmäärätietoja.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

#### 4.

## Laki

### steinerpedagogisista erityiskouluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* steinerpedagogisista erityiskouluista 12 päivänä joulukuuta 1986 annetun lain (932/86) 3, 4 ja 5 a §,

sellaisina kuin niistä ovat 3 ja 4 § 3 päivänä elokuuta 1992 annetussa laissa (716/92) sekä 5 a § 10 päivänä heinäkuuta 1987 annetussa laissa (640/87), sekä

*lisätään* lakiin uusi 4 a § seuraavasti:

#### 3 §

Opetusministeriö voi myöntää koululle oikeuden saada valtionosuutta koulun käyttökustannuksia varten.

Opetusministeriö myöntää koulun ylläpitäjälle valtionosuutta oppilaiden kotikuntien kantokäylyluokkien ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (705/92) 8 §:n 1 momentissa säädetyn asteikon mukaisesti. Valtionosuus lasketaan markkamäärästä, joka saadaan kertomalla koulun oppilasmäärä opetusministeriön ennalta seuraavaa vuotta varten oppilasta kohden määräämällä yksikköhinnalla.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu yksikköhinta lasketaan siten, että opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 9 §:n 3 momentin mukaisesti peruskoululain (476/83) 32 §:n 3 momentissa tarkoitettua opetusta varten oppilasta kohden määrättyjen todennäköisten kustannusten valtakunnallista keskiarvoa korotetaan 40 prosentilla.

Erityisestä syystä opetusministeriö voi valtion talousarvion rajoissa myöntää koululle ylimääräistä avustusta.

#### 4 §

Oppilaan kotikunta on velvollinen suorittamaan kouluun osoittamastaan oppilaasta koulun ylläpitäjälle maksuosuuden, joka lasketaan siten, että 3 §:ssä säädetystä yksikköhinnasta vähennetään oppilaan kotikunnan kantokäyly-

luokan mukaan oppilasta kohti määräytyvä valtionosuus.

#### 4 a §

Valtionosuuden myöntämisestä, valtionosuuden ja oppilaan kotikunnan maksuosuuden maksamisesta, oppilasmäärien laskemisesta, oppilaan kotikunnasta, oppilasmäärien laskentapäivän soveltamisesta, oppilasmäärien ilmoittamisesta ja tietojen toimittamisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa ja sen nojalla asetuksella peruskoulun osalta säädetään.

Valtionosuudesta on lisäksi voimassa, mitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 45 §:n 1 momentissa säädetään saamat- ta jääneen etuuden suorittamisesta, perusteet- toman edun palauttamisesta, suoritusvelvolli- suuden raukeamisesta ja uhkasakosta.

#### 5 a §

Steinerpedagogisen erityiskoulun palveluk- sessa olleelle kouluhenkilöstöön kuuluneelle henkilölle suoritetaan valtion varoista eläkettä ja hänen jälkeensä perhe-eläkettä, hautausapua ja hautauskustannusten korvausta siten kuin asetuksella säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi- kuuta 1994. Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran määrättäessä valtionosuuden perusteena

olevia yksikköhintoja ja myönnettäessä valtionosuutta vuodelle 1994.

Sen estämättä, mitä 4 a §:ssä säädetään, syksyllä 1993 oppilasmäärät voidaan ilmoittaa ja

tiedot toimittaa siten kuin siitä koulun ylläpitäjän kanssa tarvittaessa erikseen sovitaan.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

## 5.

### Laki

#### ulkomailla toimivasta peruskoulua vastaavasta yksityiskoulusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*kumotaan* ulkomailla toimivasta peruskoulua vastaavasta yksityiskoulusta 29 päivänä touku-kuuta 1981 annetun lain (379/81) 3 §:n 1 momentti,

*muutetaan* 5 §, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 4 päivänä joulukuuta 1987 annetulla lailla (927/87), sekä

*lisätään* lakiin uusi 5 a § seuraavasti:

#### 5 §

Opetusministeriö myöntää koulun ylläpitäjälle valtionosuutta, joka lasketaan kertomalla koulun oppilasmäärä oppilasta kohden ennalta seuraavaa vuotta varten määrättyllä yksikköhinnalla. Oikeuden tässä momentissa tarkoitettun valtionosuuden saamiseen myöntää opetusministeriö toistaiseksi tai määräajaksi.

Opetusministeriö määrää edellä 1 momentissa tarkoitettun yksikköhinnan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (705/92) 10 §:n nojalla peruskoulun oppilasta kohti vahvistettujen yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän perusteella. Yksikköhintaa laskettaessa mainittua markkamäärää porrastetaan opetusministeriön määräämissä maissa siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Erityisestä syystä opetusministeriö voi valtion talousarvion rajoissa myöntää koululle ylimääräistä avustusta.

#### 5 a §

Valtionosuus maksetaan kaksi kertaa vuodessa, ensimmäinen erä helmikuun ja toinen erä syyskuun loppuun mennessä.

Oppilasmäärien laskemisesta, oppilasmäärien laskentapäivän soveltamisesta, oppilasmäärien ilmoittamisesta ja tietojen toimittamisesta säädetään asetuksella.

Valtionosuudesta on lisäksi voimassa, mitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 45 §:n 1 momentissa säädetään saamat- ta jääneen etuuden suorittamisesta, perusteet- toman edun palauttamisesta, suoritusvelvolli- suuden raukeamisesta ja uhkasakosta. Uh- kasakosta päättää Uudenmaan lääninhallitus.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1994. Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran määrättäessä valtionosuuden perusteena olevia yksikköhintoja ja myönnettäessä valtion- osuutta vuodelle 1994.

Sen estämättä, mitä 5 a §:ssä säädetään, syksyllä 1993 oppilasmäärät voidaan ilmoittaa ja tiedot toimittaa siten kuin siitä koulun ylläpitäjän kanssa tarvittaessa erikseen sovitaan.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

## 6.

**Laki****Anna Tapion koulusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*kumotaan* Anna Tapion koulusta 23 päivänä joulukuuta 1988 annetun lain (1197/88) 2 §:n 4 momentti ja 6 §,

*muutetaan* 2 §:n 2 momentti sekä 4, 5, 8 ja 9 § sekä

*lisätään* lakiin uusi 5 a § seuraavasti:

## 2 §

Koulun lukuvuodessa on 210 työpäivää. Työpäivistä vähennetään kuitenkin muuksi arkipäiväksi kuin lauantaksi sattuva itsenäisyyspäivä, loppiainen ja vapunpäivä. Työpäivien lukumäärästä voidaan erityisestä syystä poiketa, sen mukaan kuin asetuksella säädetään.

## 4 §

Opetusministeriö myöntää koulun ylläpitäjälle valtionosuutta oppilaiden kotikuntien kantokäykyluokkien ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (705/92) 8 §:n 1 momentissa säädetyn asteikon mukaisesti. Valtionosuus lasketaan markkamäärästä, joka saadaan kertomalla koulun oppilasmäärä opetusministeriön oppilasta kohden ennalta seuraavaa vuotta varten määräämällä yksikköhinnalla.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu yksikköhinta lasketaan siten, että ammatillisista oppilaitoksista annetussa laissa (487/87) tarkoitettujen koti- ja laitostalousoppilaitosten oppilaskohdainten valtionosuuksien laskennallisten perusteiden valtakunnallista oppilasmäärällä painotettua keskiarvoa korotetaan 45 prosentilla.

Erityisestä syystä opetusministeriö voi valtion talousarvion rajoissa myöntää koululle ylimääräistä avustusta.

## 5 §

Oppilaan kotikunta on velvollinen suorittamaan koulun ylläpitäjälle maksuosuuden, joka lasketaan siten, että 4 §:ssä säädetystä yksikköhinnasta vähennetään oppilaan kotikunnan kantokäykyluokan mukaan oppilasta kohti määräytyvä valtionosuus.

## 5 a §

Valtionosuuden myöntämisestä, valtionosuuden ja oppilaan kotikunnan maksuosuuden

maksamisesta, oppilasmäärien laskemisesta, oppilaan kotikunnasta, oppilasmäärien laskentapäivän soveltamisesta, oppilasmäärien ilmoittamisesta ja tietojen toimittamisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa ja sen nojalla asetuksella ammatillisten oppilaitosten osalta säädetään.

Valtionosuudesta on lisäksi voimassa, mitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 45 §:n 1 momentissa säädetään saamat- ta jääneen etuuden suorittamisesta, perustet- toman edun palauttamisesta, suoritusvelvolli- suuden raukeamisesta ja uhkasakosta.

## 8 §

Opettajaan, joka opettaa sekä peruskoulun että ammatillisen oppilaitoksen opetussuunni- telman mukaan, sovelletaan tarvittaessa yhtei- sistä opettajista annettua lakia (710/92).

## 9 §

Koulun palveluksessa olleelle henkilölle, joka on sijoitettu hoitamaan peruskouluun kuuluvia tehtäviä, suoritetaan valtion varoista eläkettä ja hänen jälkeensä perhe-eläkettä siten kuin pe- ruskoululaissa (476/83) on peruskoulua vastaa- van yksityisen koulun palveluksessa olleesta henkilöstä erikseen säädetty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi- kuuta 1994. Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran määrättäessä valtionosuuden perusteena olevia yksikköhintoja ja myönnettäessä valtion- osuutta vuodelle 1994.

Sen estämättä, mitä 5 a §:ssä säädetään, syksyllä 1993 oppilasmäärät voidaan ilmoittaa ja tiedot toimittaa siten kuin siitä koulun ylläpitäjän kanssa tarvittaessa erikseen sovi- taan.

Tämän lain voimaan tullessa koulun palve- luksessa olevan henkilön, jonka eläketurva on määräytynyt tämän lain voimaan tullessa voi-

massa olleen 9 §:n 2 momentin mukaan, eläketurvasta on voimassa, mitä siitä on säädetty tämän lain voimaan tullessa voimassa olleissa säännöksissä. Mainitun eläketurvan järjestämistä varten suoritettavasta eläkemaksusta, eläkemaksun viivästymisen johdosta perittävää viivästyskorosta, eläkemaksujen ja viivästys-

korkojen pakkoperinnästä sekä eläketurvan toimeenpanoa varten tarvittavien tietojen ilmoittamisvelvollisuudesta on voimassa, mitä niistä on säädetty tämän lain voimaan tullessa voimassa olleissa säännöksissä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

## 7.

### Laki

#### lastentarhanopettajaopistoista annetun lain 4 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* lastentarhanopettajaopistoista 21 päivänä tammikuuta 1977 annetun lain (80/77) 4 b §, sellaisena kuin se on 29 päivänä tammikuuta 1988 annetussa laissa (94/88), seuraavasti:

#### 4 b §

Oppilaan kotikunnasta on voimassa, mitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa ja sen nojalla ammatillisen oppilaitoksen oppilaan kotikunnasta säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 15 päivänä lokakuuta 1993

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Opetusministeri Riitta Uosukainen

## 1.

## Laki

## opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*kumotaan* opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 3 päivänä elokuuta 1992 annetun lain (705/92) 6 §:n 3 momentti, 21 §:n 2 momentin 3 kohta sekä 48 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 3 momentti ja 48 §:n 3 momentti 26 päivänä heinäkuuta 1993 annetussa laissa (718/93),

*muutetaan* 6 §:n 2 momentti, 21 §:n 2 momentin 2 kohta, 24 §, 39 §:n 1 momentin 2 kohta ja 49 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 2 momentti ja 39 §:n 1 momentin 2 kohta mainitussa 26 päivänä heinäkuuta 1993 annetussa laissa sekä 49 §:n 2 momentti 30 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laissa (1680/92), sekä

*lisätään* 8 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa 26 päivänä heinäkuuta 1993 annetussa laissa uusi 6 momentti, jolloin nykyinen 6 momentti siirtyy 7 momentiksi sekä lakiin uusi 16 a ja 40 a § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

## 6 §

## Yleissäännös

Valtionosuus ja kotikunnan maksuosuus määräytyvät laskennallisten perusteiden mukaisesti. Valtionosuus ja kotikunnan maksuosuus määräytyvät peruskoulussa, lukiossa, iltalukiossa, ammatillisessa oppilaitoksessa ja ammatillisessa erityisoppilaitoksessa oppilasta kohden. Valtionosuus määräytyy kansalaisopistossa opetustuntia kohden sekä taiteen perusopetuksessa kunnan asukasta kohden. Musiikkioppilaitoksessa valtionosuus määräytyy opetustuntia kohden ja kotikunnan maksuosuus oppilasta kohden.

*Peruskoulua vastaavaksi järjestetyn yksityisen koulun valtionavusta ja ammatillisten erikoisoppilaitosten käyttökustannusten valtionavustuksesta säädetään 48 §:n 2 ja 3 momentissa.*

Valtionosuus ja kotikunnan maksuosuus määräytyvät laskennallisten perusteiden mukaisesti. Valtionosuus ja kotikunnan maksuosuus määräytyvät peruskoulussa, lukiossa, iltalukiossa, ammatillisessa oppilaitoksessa ja ammatillisessa erityisoppilaitoksessa oppilasta kohden. Valtionosuus määräytyy *ammatillisessa erikoisoppilaitoksessa opetustuntia tai opintoviikkoa kohden*, kansalaisopistossa opetustuntia kohden sekä taiteen perusopetuksessa kunnan asukasta kohden. Musiikkioppilaitoksessa valtionosuus määräytyy opetustuntia kohden ja kotikunnan maksuosuus oppilasta kohden.

(3 mom. kumotaan)

## 8 §

## Opetustoimen valtionosuus

*Ammatillisen erikoisoppilaitoksen valtionosuus lasketaan siten, että opetusministeriön oppilai-*

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

tokselle valtionosuuden laskemisen perusteeksi vahvistamalla opetustunti- tai opintoviikkomäärällä kerrotaan opetustuntia tai opintoviikkoa kohden vahvistettu yksikköhinta.

## 16 a §

*Ammatillisen erikoisoppilaitoksen yksikköhinta*

Opetusministeriö vahvistaa vuosittain ammatillisen erikoisoppilaitoksen opetustunti- tai opintoviikkokohtaiseksi yksikköhinnaksi edelliselle vuodelle vahvistetun yksikköhinnan tarkistettuna yksikköhinnan soveltamisvuoden arvioituun kustannustasoon. Yksikköhintoja porrastetaan oppilaitoksen kustannuksiin olennaisesti vaikuttavan rakenteellisen syyn perusteella siten kuin asetuksella säädetään.

Opetusministeriö määrää oppilaitokset, joiden yksikköhinta vahvistetaan opintoviikkoa kohden.

## 21 §

*Valtionosuuden laskennallinen peruste*

Kantokykyluokituksen mukainen kunnan muun kulttuuritoimen valtionosuus määräytyy markkamäärästä, joka saadaan, kun lasketaan yhteen:

2) kunnan asukasmäärän ja liikuntatoimintaa varten vahvistetun yksikköhinnan tulo;

3) kunnan asukasmäärän ja nuorisotyötä varten vahvistetun yksikköhinnan tulo;

Kantokykyluokituksen mukainen kunnan muun kulttuuritoimen valtionosuus määräytyy markkamäärästä, joka saadaan, kun lasketaan yhteen:

2) kunnan asukasmäärän sekä liikuntatoimintaa ja nuorisotyötä varten vahvistetun yksikköhinnan tulo;

(3 kohta kumotaan)

## 24 §

*Kulttuuritoiminnan, liikuntatoiminnan ja nuorisotyön yksikköhinnat*

Opetusministeriö vahvistaa kulttuuritoiminnan ja liikuntatoiminnan sekä nuorisotyön yksikköhinnat kunnan asukasta kohden vuosittain valtion talousarvion rajoissa.

## 39 §

*Valtionosuuden myöntäminen*

Käyttökustannusten valtionosuus myönnetään hakemuksetta:

## 24 §

*Kulttuuritoiminnan sekä liikuntatoiminnan ja nuorisotyön yksikköhinnat*

Opetusministeriö vahvistaa kulttuuritoiminnan yksikköhinnan sekä liikuntatoiminnan ja nuorisotyön yksikköhinnan kunnan asukasta kohden vuosittain valtion talousarvion rajoissa.

## 39 §

*Valtionosuuden myöntäminen*

Käyttökustannusten valtionosuus myönnetään hakemuksetta:

*Voimassa oleva laki*

2) kansalaisopiston, musiikkioppilaitoksen ja ammatillisen erityisoppilaitoksen sekä yksityisen lukion, iltalukion ja ammatillisen oppilaitoksen osalta oppilaitoksen ylläpitäjälle;

*Ehdotus*

2) kansalaisopiston, musiikkioppilaitoksen, peruskoulua vastaavaksi järjestetyn yksityisen koulun, ammatillisen erityisoppilaitoksen ja ammatillisen erikoisoppilaitoksen sekä yksityisen lukion, iltalukion ja ammatillisen oppilaitoksen osalta oppilaitoksen ylläpitäjälle.

## 40 a §

*Rahoitus toiminnan käynnistyessä*

Jollei oppilaiden kotikunnille tai oppilaitoksen ylläpitäjälle voida oppilaitoksen toiminnan käynnistyessä tämän lain nojalla myöntää valtionosuutta ja maksaa kotikuntien maksuosuuksia, maksetaan oppilaitoksen ylläpitäjälle rahoituksen ennakkona kuukausittain arvioitua valtionosuutta ja arvioituja kotikuntien maksuosuuksia vastaava markkamäärä siihen saakka, kunnes valtionosuus voidaan myöntää ja kotikuntien maksosuudet maksaa tämän lain mukaisesti.

## 48 §

*Kumottavat säännökset*

Edellä 1 momentin 1 kohdassa mainitun lain 19 a §:n säännöksiä peruskoulua vastaavaksi järjestetyn yksityisen koulun valtionavusta sovelletaan vuoden 1995 loppuun.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa mainitun lain säännöksiä ammatillisten erikoisoppilaitosten käyttökustannusten valtionavustuksesta sovelletaan vuoden 1995 loppuun.

(2 ja 3 mom. kumotaan)

## 49 §

*Käyttökustannukset*

Tämän lain voimaan tullessa maksamatta olevat valtionosuudet maksetaan vuosittain yhtä suurina erinä viiden vuoden aikana vuodesta 1994. Maksettava valtionosuus lasketaan siten, että ennalta vahvistettujen valtionosuusperusteiden mukaisesti haetun valtionosuuden ja maksettujen ennakoiden ja osasuoritusten erotuksesta vähennetään 5 prosenttia. Alle 10 000 markan suuruisia valtionosuutta ei makseta. Yhdelle edellä mainittua vuotuista erää vastaavalle markkamäärälle lasketaan viiden vuoden ajalta kuuden prosentin vuotuinen korko, joka maksetaan vuoden 1998 erän yhteydessä.

Vuoden 1994 alussa maksamatta olevat ammatillisten erityisoppilaitosten, ammatillisten erikoisoppilaitosten ja peruskoulua vastaavaksi järjestetyn yksityisen koulun valtionavut ja -avustukset sekä vuoden 1993 alussa maksamatta olleet muut tässä laissa tarkoitetut valtionosuudet maksetaan vuosina 1994—1999 siten kuin tässä momentissa säädetään. Alle 10 000 markan suuruisia valtionosuutta, -apua tai avustusta ei makseta. Maksettava markkamäärä lasketaan siten, että ennalta vahvistettujen perusteiden mukaisesti haetun valtionosuuden, -avun tai -avustuksen ja maksettujen ennakoiden ja



*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

osasuoritusten erotuksesta vähennetään 5 prosenttia. Näin lasketusta markkamäärästä maksetaan vuonna 1994 yksi kahdeskymmenesosa, vuosina 1995—1998 vuosittain yksi viidesosa ja loppuosa vuonna 1999. Muissa kuin ammatillisissa erityisoppilaitoksissa, ammatillisissa erikoisoppilaitoksissa ja peruskoulua vastaavaksi järjestetyssä yksityisessä koulussa yhdelle viidesosalle mainitusta markkamäärästä lasketaan viiden vuoden ajalta kuuden prosentin vuotuinen korko, joka maksetaan vuoden 1998 erän yhteydessä.

---

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1994.*

*Ammatillisten erityisoppilaitosten, ammatillisten erikoisoppilaitosten ja peruskoulua vastaavaksi järjestetyn yksityisen koulun ennen tämän lain voimaantuloa syntyneiden käyttökustannusten rahoittamiseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jollei tämän lain 49 §:n 2 momentista muuta johdu.*

*Tämän lain 16 a §:ssä tarkoitettu ammatillisen erikoisoppilaitoksen yksikköhinta opetustuntia ja opintoviikkoa kohden vuonna 1994 lasketaan vuosina 1990—1992 opetustuntia tai vuosina 1991 ja 1992 opintoviikkoa kohti keskimäärin lasketun valtionavustuksen perusteella. Yksikköhinta tarkistetaan vastaamaan vuoden 1994 arvioitua kustannustasoa.*

*Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 55 §:ssä tarkoitettuun työvoimapolitiiseen aikuiskoulutukseen myönnetään valtionosuutta tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.*

*Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.*

---

## 2.

**Laki****peruskoululain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* 27 päivänä toukokuuta 1983 annetun peruskoululain (476/83) 83 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 3 päivänä elokuuta 1992 annetussa laissa (707/92), sekä  
*lisätään* lakiin uusi 83 a § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

## 83 §

Tämän lain voimaan tullessa toinnassa olevalle peruskoulua vastaavaksi järjestetyille yksityiselle koululle myönnetään käyttökustannuksiin valtionosuutta siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (705/92) säädetään.

## 83 §

Tämän lain voimaan tullessa toinnassa olevan peruskoulua vastaavaksi järjestetyn yksityisen koulun käyttökustannuksia varten myönnetään, *jollei erikseen toisin säädetä*, valtionosuutta siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (705/92) peruskoulun osalta säädetään. Koulun ylläpitäjästä on soveltuvien osin voimassa, mitä peruskoulua ylläpitävästä kunnasta säädetään.

## 83 a §

Edellä 83 §:ssä tarkoitettun koulun oppilaan kotikunta on velvollinen suorittamaan koulun ylläpitäjälle maksusuuden, joka lasketaan siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa peruskoulun oppilaan kotikunnan maksusuudesta säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1994.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

## Laki

**ammattillisista oppilaitoksista annetun lain 31 c §:n muuttamisesta ja 31 d §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain 31 d §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ammatillisista oppilaitoksista annetun lain 31 c §:n muuttamisesta ja 31 d §:n väliaikaisesta muuttamisesta 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1686/92) 31 d §:n 2 ja 3 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

31 d §

*Ammatillisen koulutuksen rahoitus eräissä tapauksissa*

Opiskelijan kotikunta on velvollinen suorittamaan valtiolle 1 momentissa tarkoitettua ammatillisesta perus- ja jatkokoulutuksesta aiheutuvista kustannuksista osuuden, joka laskeaan valtion ammatillisten oppilaitosten keskimääräisten todennäköisten oppilasta kohti laskettujen kustannusten perusteella noudattaen, mitä kotikunnan maksuosuudesta opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa valtion ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden osalta säädetään. Maksuosuutta määrättäessä ei oteta huomioon perustamishankkeista aiheutuneita menoja.

Edellä 2 momentissa säädettyä maksuosuutta määrättäessä opiskelijan kotikunnalla tarkoitetaan kuntaa, jossa syyskuun 10 päivänä tai tammikuun 10 päivänä (*laskentapäivä*) koulutuksessa olevalla opiskelijalla on väestökirjalain (141/69) mukainen kotipaikka laskentapäivää edeltävän elokuun 1 päivänä. Jos koulutusta ei sen lyhyiden vuoksi järjestetä laskentapäivänä, maksuvelvollisuus määräytyy koulutuksen päättymistä seuraavan laskentapäivän mukaan. *Maksuajankohdasta on voimassa, mitä siitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa valtion ylläpitämän oppilaitoksen osalta säädetään.* Oppilasmäärien ilmoittamisesta on voimassa, mitä siitä viimeksi mainitun lain nojalla säädetään.

Opiskelijan kotikunta on velvollinen suorittamaan valtiolle 1 momentissa tarkoitettua ammatillista perus- ja jatkokoulutusta saavasta opiskelijasta maksuosuuden, joka vastaa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (705/92) ammatillista koulutusta saavasta oppilaasta säädettyä kotikunnan maksuosuutta. *Maksuosuudesta on lisäksi voimassa, mitä mainitun lain 40 §:n 1—3 momentissa säädetään.*

Edellä 2 momentissa säädettyä maksuosuutta määrättäessä opiskelijan kotikunnalla tarkoitetaan kuntaa, jossa syyskuun 20 päivänä tai tammikuun 20 päivänä (*laskentapäivä*) koulutuksessa olevalla opiskelijalla on väestötietolain (507/93) mukainen kotipaikka laskentapäivää edeltävän elokuun 1 päivänä. Jos koulutusta ei sen lyhyiden vuoksi järjestetä laskentapäivänä, maksuvelvollisuus määräytyy koulutuksen päättymistä seuraavan laskentapäivän mukaan. Oppilasmäärien ilmoittamisesta on voimassa, mitä siitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain nojalla säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994. Lakia sovelletaan valtion opetusviranomaisen ostamaan, vuonna 1993 aloitettuun koulutukseen.

Sen estämättä, mitä tämän lain 31 d §:n 3 momentissa säädetään, määrättäessä oppilaan

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

*kotikunnan maksuosuuksia syksyllä 1993 sovelletaan syyskuun 10 päivän 1993 oppilasmäärätietoja.*

*Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.*

#### 4.

### Laki

#### steinerpedagogisista erityiskouluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan steinerpedagogisista erityiskouluista 12 päivänä joulukuuta 1986 annetun lain (932/86) 3, 4 ja 5 a §,*

*sellaisina kuin niistä ovat 3 ja 4 § 3 päivänä elokuuta 1992 annetussa laissa (716/92) sekä 5 a § 10 päivänä heinäkuuta 1987 annetussa laissa (640/87), sekä*

*lisätään lakiin uusi 4 a § seuraavasti:*

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

#### 3 §

Opetusministeriö voi myöntää koululle oikeuden saada valtionosuutta koulun käyttö-kustannuksiin. *Käyttökustannuksiin ei lueta opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (705/92) 19 §:ssä tarkoitettuja menoja.*

Valtionosuus määräytyy valtionosuuteen oikeuttavista todellisista kustannuksista opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 8 §:ssä säädetyn valtionosuusasteikon perusteella oppilaiden kotikuntien kantokykyluokan mukaan. Ajankohdasta, jonka mukaan oppilaan kotikunta määräytyy, säädetään asetuksella.

#### 3 §

Opetusministeriö voi myöntää koululle oikeuden saada valtionosuutta koulun käyttö-kustannuksia varten.

*Opetusministeriö myöntää koulun ylläpitäjälle valtionosuutta oppilaiden kotikuntien kantokykyluokkien ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (705/92) 8 §:n 1 momentissa säädetyn asteikon mukaisesti. Valtionosuus lasketaan markkamäärästä, joka saadaan kertomalla koulun oppilasmäärä opetusministeriön ennalta seuraavaa vuotta varten oppilasta kohden määräämällä yksikkö hinnalla.*

*Edellä 2 momentissa tarkoitettu yksikköhinta lasketaan siten, että opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 9 §:n 3 momentin mukaisesti peruskoululain (476/83) 32 §:n 3 momentissa tarkoitettua opetusta varten oppilasta kohden määrättyjen todennäköisten kustannusten valtakunnallista keskiarvoa korotetaan 40 prosentilla.*

*Erityisestä syystä opetusministeriö voi valtion talousarvion rajoissa myöntää koululle ylimääräistä avustusta.*

*Voimassa oleva laki*

## 4 §

Oppilaan kotikunta on velvollinen suorittamaan kouluun osoittamastaan oppilaasta korvauksen, joka saadaan, kun valtionosuuteen oikeuttavasta oppilasta kohti lasketusta käytökustannuksesta vähennetään koululle maksettava oppilasta kohti laskettu valtionosuus.

## 5 a §

Steinerpedagogisen erityiskoulun palveluksessa olleelle henkilölle, joka täyttää asetuksella säädettyt ehdot ja jonka palkkaukseen koululla on oikeus saada 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua valtionavustusta, suoritetaan valtion varoista eläkettä ja hänen jälkeensä perhe-eläkettä, hautausapua ja hautauskustannusten korvausta siten kuin asetuksella säädetään.

*Ehdotus*

## 4 §

Oppilaan kotikunta on velvollinen suorittamaan kouluun osoittamastaan oppilaasta koulun ylläpitäjälle maksuosuuden, joka lasketaan siten, että 3 §:ssä säädetystä yksikkö hinnasta vähennetään oppilaan kotikunnan kantokykyluokan mukaan oppilasta kohti määräytyvä valtionosuus.

## 4 a §

Valtionosuuden myöntämisestä, valtionosuuden ja oppilaan kotikunnan maksuosuuden maksamisesta, oppilasmäärien laskemisesta, oppilaan kotikunnasta, oppilasmäärien laskentapäivän soveltamisesta, oppilasmäärien ilmoittamisesta ja tietojen toimittamisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa ja sen nojalla asetuksella peruskoulun osalta säädetään.

Valtionosuudesta on lisäksi voimassa, mitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 45 §:n 1 momentissa säädetään saamatta jääneen etuuden suorittamisesta, perusteettoman edun palauttamisesta, suoritusvelvollisuuden raukeamisesta ja uhkasakosta.

## 5 a §

Steinerpedagogisen erityiskoulun palveluksessa olleelle kouluhenkilöstöön kuuluneelle henkilölle suoritetaan valtion varoista eläkettä ja hänen jälkeensä perhe-eläkettä, hautausapua ja hautauskustannusten korvausta siten kuin asetuksella säädetään.

---

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1994. Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran määrittäessä valtionosuuden perusteena olevia yksikköhintoja ja myönnettäessä valtionosuutta vuodelle 1994.

Sen estämättä, mitä 4 a §:ssä säädetään, syksyllä 1993 oppilasmäärät voidaan ilmoittaa ja tiedot toimittaa siten kuin siitä koulun ylläpitäjän kanssa tarvittaessa erikseen sovitaan.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

---

## 5.

## Laki

## ulkomailla toimivasta peruskoulua vastaavasta yksityiskoulusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*kumotaan* ulkomailla toimivasta peruskoulua vastaavasta yksityiskoulusta 29 päivänä touko-  
kuuta 1981 annetun lain (379/81) 3 §:n 1 momentti,  
*muutetaan* 5 §, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 4 päivänä joulukuuta 1987 annetulla  
lailla (927/87), sekä  
*lisätään* lakiin uusi 5 a § seuraavasti:

## Voimassa oleva laki

## 3 §

*Koulun yleinen johto ja valvonta kuuluu välit-  
tömästi kouluhallitukselle.*

## 5 §

Koululle voidaan myöntää valtionapua enin-  
tään 85 prosenttia todellisista ja hyväksyttävistä  
opettajien palkkauskustannuksista ja niistä  
palkkauksen perusteella määräytyvistä mak-  
suista, jotka työnantaja lakisääteisesti on vel-  
vollinen maksamaan Suomessa olevan henkilö-  
kunnan osalta. Oikeuden tässä momentissa  
tarkoitettua valtionavun saamiseen myöntää  
opetusministeriö toistaiseksi tai määräajaksi.

Opetusministeriö voi myöntää koululle yli-  
määräistä valtionapua valtion tulo- ja menoar-  
vion otettujen määrärahojen rajoissa.

## Ehdotus

## 3 §

(1 mom. kumotaan)

## 5 §

*Opetusministeriö myöntää koulun ylläpitäjälle  
valtionosuutta, joka lasketaan kertomalla koulun  
oppilasmäärä oppilasta kohden ennalta seuraavaa  
vuotta varten määrätyllä yksikköhinnalla.*  
Oikeuden tässä momentissa tarkoitettua valtion-  
osuuden saamiseen myöntää opetusministeriö  
toistaiseksi tai määräajaksi.

*Opetusministeriö määrää edellä 1 momentissa  
tarkoitettua yksikköhinnan opetus- ja kulttuuri-  
toimen rahoituksesta annetun (705/92) 10 §:n  
nojalla peruskoulun oppilasta kohti vahvistettua  
yksikköhintojen keskimääräisen markkamäärän  
perusteella. Yksikköhintaa laskettaessa mainit-  
tua markkamäärää porrastetaan opetusministe-  
riön määräämissä maissa siten kuin asetuksella  
tarkemmin säädetään.*

*Erityisestä syystä opetusministeriö voi valtion  
talousarvion rajoissa myöntää koululle ylimää-  
räistä avustusta.*

## 5 a §

*Valtionosuus maksetaan kaksi kertaa vuodes-  
sa, ensimmäinen erä helmikuun ja toinen erä  
syyskuun loppuun mennessä.*

*Oppilasmäärien laskemisesta, oppilasmäärien  
laskentapäivän soveltamisesta, oppilasmäärien il-  
moittamisesta ja tietojen toimittamisesta sääde-  
tään asetuksella.*

*Valtionosuudesta on lisäksi voimassa, mitä  
opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun  
lain 45 §:n 1 momentissa säädetään saamatta  
jääneen etuuden suorittamisesta, perusteettoman*

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

*edun palauttamisesta, suoritusvelvollisuuden raukeamisesta ja uhkasakosta. Uhkasakosta päättää Uudenmaan lääninhallitus.*

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1994. Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran määrättäessä valtionosuuden perusteena olevia yksikköhintoja ja myönnettäessä valtionosuutta vuodelle 1994.*

*Sen estämättä, mitä 5 a §:ssä säädetään, syksyllä 1993 oppilasmäärät voidaan ilmoittaa ja tiedot toimittaa siten kuin siitä koulun ylläpitäjän kanssa tarvittaessa erikseen sovitaan.*

*Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.*

## 6.

### Laki

#### Anna Tapion koulusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*kumotaan* Anna Tapion koulusta 23 päivänä joulukuuta 1988 annetun lain (1197/88) 2 §:n 4 momentti ja 6 §,  
*muutetaan* 2 §:n 2 momentti, 4, 5, 8 ja 9 § sekä  
*lisätään* lakiin uusi 5 a § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

#### 2 §

Koulun lukuvuodessa on 210 työpäivää. Työpäivistä vähennetään kuitenkin muuksi arkipäiväksi kuin lauantaiaksi sattuva itsenäisyyspäivä ja vapunpäivä. Työpäivien lukumäärästä voidaan erityisestä syystä poiketa, sen mukaan kuin asetuksella säädetään.

*Opetukseen käytettävästä tuntimäärästä säädetään asetuksella.*

#### 4 §

Koulun käyttökustannusten valtionavustuksesta on voimassa, mitä peruskoulua vastaavan koulun valtionavustuksesta ja ammatillisen peruskoulutuksen valtionavustuksesta on säädetty, jollei tässä laissa tai asetuksessa toisin

Koulun lukuvuodessa on 210 työpäivää. Työpäivistä vähennetään kuitenkin muuksi arkipäiväksi kuin lauantaiaksi sattuva itsenäisyyspäivä, loppiainen ja vapunpäivä. Työpäivien lukumäärästä voidaan erityisestä syystä poiketa, sen mukaan kuin asetuksella säädetään.

(4 mom. kumotaan)

#### 4 §

*Opetusministeriö myöntää koulun ylläpitäjälle valtionosuutta oppilaiden kotikuntien kantokyylokkien ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (705/92) 8 §:n 1 momentissa säädetyn asteikon mukaisesti. Valtionosuus las-*

*Voimassa oleva laki*

säädettä. Samoista kustannuseristä voidaan myöntää valtionavustusta kuitenkin vain keran.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa on säädetty, oppilaskodin käyttökustannuksiin suoritetaan valtionavustusta soveltuvin osin siten kuin peruskoulun yläasteesta on säädetty.

Erityisestä syystä opetusministeriö voi tulo- ja menoarvioon kulloinkin otettavan määrärahan puitteissa myöntää koululle ylimääräistä valtionapua.

*Kouluhallituksen luvalla koulu voi periä luku-kausimaksuja.*

## 5 §

Oppilaan kotikunta, jossa oppilaalla on väestökirjalain (141/69) mukainen kotipaikka kunkin lukukauden alussa, on velvollinen suorittamaan Anna Tapion koulun ylläpitäjälle korvauksen, joka kuntien kantokykyluokitus huomioon ottaen määrätään oppilasta kohti lasketuista valtionavustukseen oikeuttavista käyttökustannuksista, joista on vähennetty valtionavustus ja koulun saamat muut tulot. Jos muut tulot kohdistuvat rakentamiseen, korjaustyöhön tai velkojen maksamiseen, niitä ei vähennetä käyttökustannuksista.

*Oppilaan kotikunnan tulee suorittaa koulun ylläpitäjälle 1 momentissa tarkoitetun maksuosuuden ennakkoa kahtena eränä vuodessa siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.*

*Ehdotus*

*ketaan markkamäärästä, joka saadaan kertomalla koulun oppilasmäärä opetusministeriön oppilasta kohden ennalta seuraavaa vuotta varten määräämällä yksikköhinnalla.*

*Edellä 1 momentissa tarkitettu yksikköhinta lasketaan siten, että ammatillisista oppilaitoksista annetussa laissa (487/87) tarkoitettujen kotija laitostalousoppilaitosten oppilaskohtaisten valtionosuuksien laskennallisten perusteiden valtakunnallista oppilasmäärällä painotettua keskiarvoa korotetaan 45 prosentilla.*

Erityisestä syystä opetusministeriö voi valtion talousarvion rajoissa myöntää koululle ylimääräistä avustusta.

## 5 §

Oppilaan kotikunta on velvollinen suorittamaan koulun ylläpitäjälle maksuosuuden, joka lasketaan siten, että 4 §:ssä säädetystä yksikköhinnasta vähennetään oppilaan kotikunnan kantokykyluokan mukaan oppilasta kohti määräytyvä valtionosuus.

## 5 a §

*Valtionosuuden myöntämisestä, valtionosuuden ja oppilaan kotikunnan maksuosuuden maksamisesta, oppilasmäärien laskemisesta, oppilaan kotikunnasta, oppilasmäärien laskentapäivän soveltamisesta, oppilasmäärien ilmoittamisesta ja tietojen toimittamisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa ja sen nojalla asetuksella ammatillisten oppilaitosten osalta säädetään.*

*Valtionosuudesta on lisäksi voimassa, mitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 45 §:n 1 momentissa säädetään saamatta jääneen etuuden suorittamisesta, perusteettoman edun palauttamisesta, suoritusvelvollisuuden raukeamisesta ja uhkasakosta.*



## Voimassa oleva laki

## Ehdotus

## 6 §

*Koulu on kouluhallituksen, ammattikasvatushallituksen ja lääninhallituksen ohjauksen ja valvonnan alainen.*

*Koulun opetuksen ja muun toiminnan osalta sekä valtionavustuksen myöntämisessä tulee kouluhallituksen ja ammattikasvatushallituksen olla yhteistyössä keskenään.*

## 8 §

*Milloin opettaja opettaa sekä peruskoulun että ammatillisen oppilaitoksen opetussuunnitelman aineita, sovelletaan tarvittaessa häneen mitä yhteisistä opettajista annetussa laissa (539/80) on säädetty.*

## 9 §

*Koulun palveluksessa olleelle henkilölle, joka on kouluhallituksen päätöksen mukaisesti sijoitettu hoitamaan peruskouluun kuuluvia tehtäviä, suoritetaan valtion varoista eläkettä ja hänen jälkeensä perhe-eläkettä sen mukaan kuin peruskoululaissa (476/83) on peruskoulua vastaavan yksityisen koulun palveluksessa olleesta henkilöstä erikseen säädetty.*

*Koulun palveluksessa olevan henkilön, joka ammattikasvatushallituksen päätöksen mukaisesti on sijoitettu hoitamaan ammatilliseen koulutukseen ja siihen liittyvään yleissivistävään opetukseen kuuluvia tehtäviä ja jonka palkkaukseen oppilaitos saa ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetun lain (494/83) 8 §:n mukaan valtionavustusta, oikeudesta eläkkeeseen ja hänen jälkeensä suoritettavasta perhe-eläkkeestä on voimassa mitä ammatillista peruskoulutusta antavan yksityisen oppilaitoksen rehtorin, opettajan ja muun tarpeellisen henkilöstön osalta on erikseen säädetty.*

## 6 §

*(Kumotaan)*

## 8 §

*Opettajaan, joka opettaa sekä peruskoulun että ammatillisen oppilaitoksen opetussuunnitelman mukaan, sovelletaan tarvittaessa yhteisistä opettajista annettua lakia (710/92).*

## 9 §

*Koulun palveluksessa olleelle henkilölle, joka on sijoitettu hoitamaan peruskouluun kuuluvia tehtäviä, suoritetaan valtion varoista eläkettä ja hänen jälkeensä perhe-eläkettä siten kuin peruskoululaissa (476/83) on peruskoulua vastaavan yksityisen koulun palveluksessa olleesta henkilöstä erikseen säädetty.*

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1994. Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran määrättäessä valtionosuuden perusteena olevia yksikköhintoja ja myönnettäessä valtionosuutta vuodelle 1994.*

*Sen estämättä, mitä 5 a §:ssä säädetään, syksyllä 1993 oppilasmäärät voidaan ilmoittaa ja tiedot toimittaa siten kuin siitä koulun ylläpitäjän kanssa tarvittaessa erikseen sovitaan.*

*Tämän lain voimaan tullessa koulun palveluksessa olevan henkilön, jonka eläketurva on määrätynyt tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 9 §:n 2 momentin mukaan, eläketurvasta*

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

*on voimassa, mitä siitä on säädetty tämän lain voimaan tullessa voimassa olleissa säännöksissä. Mainitun eläketurvan järjestämistä varten suoritettavasta eläkemaksusta, eläkemaksun viivästymisen johdosta perittävästä viivästyskorosta, eläkemaksujen ja viivästyskorkojen pakkoperinnästä sekä eläketurvan toimeenpanoa varten tarvittavien tietojen ilmoittamisvelvollisuudesta on voimassa, mitä niistä on säädetty tämän lain voimaan tullessa voimassa olleissa säännöksissä.*

*Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.*

---

7.

## Laki

### lastentarhanopettajaopistoista annetun lain 4 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* lastentarhanopettajaopistoista 21 päivänä tammikuuta 1977 annetun lain (80/77) 4 b §, sellaisena kuin se on 29 päivänä tammikuuta 1988 annetussa laissa (94/88), seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

#### 4 b §

Oppilaan kotikunnalla tarkoitetaan kuntaa, jossa oppilaalla on väestökirjalaissa (141/69) tarkoitettu kotipaikka kunkin lukukauden alussa.

#### 4 b §

*Oppilaan kotikunnasta on voimassa, mitä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa ja sen nojalla ammatillisen oppilaitoksen oppilaan kotikunnasta säädetään.*

---

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994.*

*Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.*

---